С П Р А В К А

за отразяване на становищата, получени след проведени обществени консултации по проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗИД на ЗЕВИ)

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
„ЕВН България" ЕАД	§ Х (нов). В чл. 31 се правят следните изменения и допълнения: 1. В ал. 1 думите „Общественият доставчик и" се заличават. 2. В ал. 5: а) В основния текст думите „Общественият доставчик, съответно" се заличават. б) точка 2 се изменя така: „2. по цена в размер на 50 на сто от постигната за съответния период среднопретеглена цена на пазарен сегмент „Ден напред" на организирания борсов пазар на електрическа енергия в страната за количествата, надхвърлящи производството по т. 1. 3. В ал. 8 думите „обществения доставчик или" се заличават. 4. В ал. 14 думите „общественият доставчик или" се заличават. 5. В ал. 15 думите „Общественият доставчик или" се заличават. 6. В ал. 17 думите „общественият доставчик или" се заличават. 7. В ал. 18 думите „общественият доставчик или" се заличават. Мотиви: Всички предложения, с изключение на това за изменение на чл. 31, ал. 5, т. 2 са редакционни и са с	**Приема се частично**	Направени промени в ЗИД на ЗЕВИ съгласно получените бележки, свързани с отпадане на фигурата „обществен доставчик", като отпадането на понятието е отразено и на други места в закона. Целта на ЗИД на ЗЕВИ е въвеждане на европейско законодателство, поради което предложените изменения в чл. 31, ал. 5, т. 2 от ЗЕВИ не са в предметния обхват на ЗИД на ЗЕВИ, не са подлагани на обществено обсъждане и на тях не е извършвана оценка на въздействие, поради което не могат да бъдат възприети на този етап.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	оглед на факта, че фигурата на обществен доставчик на електрическа енергия вече не съществува (§ 52, ПЗР ЗИДЗЕ, обн. ДВ, бр. 96 от 2023, изм. и доп., бр. 39 от 2024, бр. 44 от 2025). Впрочем обществения доставчик не изкупува електрическа енергия от възобновяеми източници още от влизането в сила на § 68 ПЗР ЗИДЗЕ, обн. ДВ, бр. 41 от 2019, доп., бр. 86 от 2023). Що се отнася до предложението за изменение на чл. 31, ал. 5, т. 2 ЗЕВИ, то е продиктувано от две съображения: Първо – след измененията в ЗЕ, които коментирахме по-горе и съответно отпадането на фигурата на обществения доставчик на електрическа енергия, логично беше отменен и чл. 94 ЗЕ, според който крайните снабдители продаваха на обществения доставчик количествата електрическа енергия, която са закупили по чл. 31 от Закона за енергията от възобновяеми източници (включително и тази над НСО) по цената, по която са я закупили. Вместо това беше въведена схема на компенсации, съгласно която крайните снабдители се компенсират от фонд „Сигурност на електроенергийната система" за разходите, произтичащи от задължението им за изкупуване на електрическа енергия по чл. 31 ЗЕВИ, но само по преференциални цени (чл. 35, ал. 2, т. 3 ЗЕ). За енергията над НСП, компенсация не се дължи: Второ – с влизане в сила, считано от 01.5.2024 на новата Методика за определяне на цени на балансиращата енергия (обн. ДВ, бр. 37 от 2024), цената на балансиращата енергия се определя по напълно нов начин, без да нито минимални, нито пределни цени, като практически вече няма отделна цена за недостиг и цена за излишък, а една цена на балансиращата енергия за всеки период на сетълмент.		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	Трето - Докато при действие на предишната нормативна уредба, цената за излишък на балансиращия пазар рядко надвишаваше 10 лв./MWh, то цената на балансиращата енергия, изчислена съгласно новата Методиката почти винаги е по-висока от цената на пазарен сегмент „Ден напред", където съгласно чл. 94а, ал. 3 ЗЕ сме длъжни да продаваме електрическата енергия, изкупена по чл. 31 ЗЕВИ. Всичко това води до значителни разходи за крайните снабдители, за които не е предвиден компенсаторен механизъм. Според нашите изчисления, приблизителният размер на тези некомпенсирани разходи само на нашето дружество до края на тази година ще са в размер от 130 000 лв. Ето защо считаме за наложително тази разпоредба да се измени по посочения начин. Цената е определена по този начин, за има насърчение и икономическа логика (каквато в настоящата ситуация отсъства) за засегнатите производители да се възползват от възможността, която им дата чл. 31, ал. 12 ЗЕВИ, а именно да ги продават по свободно договорени цени.		
	§ 18, т. 2 (чл. 34, ал. 8) Думите „с изключение на таксите за издаването и прехвърлянето на гаранциите за произход, заплатени от производителя на АУЕР съгласно тарифата по чл. 75, ал. 1 от Закона за енергийната ефективност" се заличават. Мотиви: Съгласно това допълнение, крайните снабдители ще бъдат задължени да поемат тези разходи на производителите, като в същото време липсва механизъм за възстановяване, т.е. те ще останат изцяло за тяхна сметка и ще се превърнат в постоянна финансова тежест, която не е призната в ценовата рамка. Макар издаването на гаранции за голяма част от	**Приема се**	Предложението е отразено в ЗИД на ЗЕВИ.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	този вид производители да се извършва на годишна база и таксата за издаване на гаранции за произход да е сравнително ниска (20 лв.), броят на производителите, които заявяват гаранции, е значителен (само за ЕВН ЕС те са 2 117 бр.), което означава, че общите разходи не са пренебрежими (около 100 000 лв. годишно). Вярно е че съгласно чл. 19, § 2 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 година за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници държавите членки са задължени да въвеждат опростени процеси на регистрация и намалени такси за малки инсталации и енергийни общности, но това не означава, че издаването на таксите следва да бъдат 0 лв. или пък да се поемат от крайните снабдители. Според нас това облекчение за малките производители може да се реализира чрез изменения на Тарифата по чл. 75, ал. 1 ЗЕЕ, а не чрез необоснованото прехвърляне на тези административни разходи върху нас.		
	§ XX (нов). § 1, т. 56 Допълнителните разпоредби придобива следния вид: „Общност за възобновяема енергия" е субект без ограничение на правно-организационната форма, който: а) се основава на открито и доброволно участие, независим е и е ефективно контролиран от акционерите, съдружниците или членовете му; б) притежава и управлява разположени в рамките на урбанизирана територия инсталация/инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници и разположени в близост до тях обекти, в които акционерите, съдружниците или членовете му потребяват произведената енергия;	**Не се приема**	Със ЗИД на ЗЕВИ не са предвидени промени в определението по § 1, т. 56 от Допълнителните разпоредби на ЗЕВИ, тъй като не се въвеждат изисквания, свързани с общностите.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	в) се състои от акционери, съдружници или членове, които са физически лица, малки и средни предприятия или общини; г) има основна цел да осигурява на своите акционери, съдружници или членове или на районите, в които оперира, не толкова финансови, колкото екологични, икономически или социални ползи." Мотиви: В чл. 2, т. 16, б. „а" от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 година за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (Директива 2018/2001) изрично е посочено, че обектите за производство на електрическа енергия, част от общност за възобновяема енергия трябва да са разположени в близост до обектите за потребление, част от същата общност. В нашия ЗЕВИ липсва подобно изискване, поради което е необходимо то да бъде въведено, за да се осигури пълно транспониране на директивата. Включването на условие за географска близост ще гарантира, че общностите запазват своя локален характер и че споделянето на енергия е действително в рамките на местната мрежа, без да се създават изкуствени схеми с отдалечени обекти. Това ще допринесе за социалната и икономическа полза за местните общности и ще осигури устойчиво прилагане на концепцията за енергийни общности в съответствие със законодателството на ЕС.		
	§ XX (нов). В § 1 от Допълнителните разпоредби се създава нова т. 56а, със следното съдържание: "Инсталация за производство на енергия от възобновяеми източници, разположена в близост до обект, в който се потребява произведената енергия" – е инсталация за производство на енергия от	**Не се приема**	В § 35, т. 5 на ЗИД на ЗЕВИ се създава т. 84: 84. „Енергия от възобновяеми източници, произведена в близост" е енергия от възобновяеми източници, произведена от обект, използващ

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	възобновяеми източници, която по нормална схема се захранва от същата електрическа подстанция, от която се захранва и обекта, в който се потребява произведената енергия." Мотиви: Предложеното определение е във връзка с предложението за допълнение на § 1, т. 56 ДР ЗЕВИ и въвежда ясен и обективен критерий за „географска близост" между инсталация за производство на енергия от възобновяеми източници и обекта, в който се потребява произведената енергия. Изборът на електрическата подстанция като референтна точка осигурява баланс между техническата обоснованост и правната приложимост на понятието. Подстанцията представлява ясно идентифициран елемент от електроенергийната мрежа, за който съществуват данни в регистрите на операторите и лесно може да се установи кои обекти се захранват от една и съща подстанция по нормална схема. Така формулираното определение не е прекомерно ограничително, тъй като не изисква физическа непосредствена близост между обекта за производство и обекта за потребление, но същевременно не е прекалено разширително, защото не допуска включване на обекти, свързани чрез други подстанции, при което отпада реалната географска и функционална близост. На последно място, но не по значение – това гарантира и съответствие с чл. 2, т. 16, б. „а" от Директива 2018/2001, който – както вече споменахме въвежда изискването за географска близост между обектите, част от общност за възобновяема енергия. Считаме, че така се постига необходимият баланс между гъвкавост и яснота при прилагане на националните правила за общностите за възобновяема енергия, като се осигуряват ясни правила и се намалява рискът от спорове.		енергия от възобновяеми източници, който е изграден в непосредствена близост до сградата, и която отговаря на всички условия по-долу: а) може да бъде разпределяна и потребена само в сградата и/или в непосредствена близост до нея, чрез специално изградени съоръжения за разпределение на енергия и биогаз; б) позволява изчисляването на коефициент на първичната енергия, определен в наредбата по чл. 31, ал. 4 от Закона за енергийната ефективност, валиден само за енергията от възобновяеми източници, произведена в сградата и/или в непосредствена близост до нея; и в) може да се използва на място чрез директна връзка с източника за производство на енергия, която изисква специално оборудване за безопасно доставяне и измерване на енергията за собствено потребление на сградата. С определението се въвеждат изискванията на чл. 2, т. 55 от Директива (ЕС) 2024/1275 на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2024 година относно енергийните характеристики на сградите.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	В заключение, изразяваме надеждата си, че направените от нас конкретни предложения, които целят внасяне на по-голяма яснота и справедливост в коментираните обществени отношения ще бъдат взети предвид.		
Борислав Колев	Уважаеми колеги и заинтересовани, Предлагам следните промени към проекта на закона за изменение и допълнение на ЗЕВИ: В § 14., буква а) Да се премахнат думите „с топлинна мощност над 25 MW". Поставянето на минимален праг от 25 MW би ограничило значително обектите, които могат да бъдат свързани. Повечето системи, които използват биогорива (включително и биогаз) или отпадна топлинна не могат да покрият този висок праг. Още повече, че закона допуска отказ, когато няма техническа възможност или икономическа целесъобразност за приемането на тези обекти. По този начин интереса на оператора на отоплителната или охладителната районна система е защитен. А присъствието на този праг ще се явява, като причина за отказ по подразбиране на всички системи, които не покриват изискването. В съществуващия към момента закон не съществува този праг и това не е довело до застрашаване на сигурността на районните системи. Поради всички тези факти, считам, че е необосновано включването на такъв праг в променения закон.	**Не се приема**	С § 14 се предлагат изменения в чл. 18, ал. 3, т. 3 от ЗЕВИ, с които се транспонират изискванията на т. 14, б. б) от Директива (ЕС) 2023/2413 – създава се параграф 4б в чл. 24 на Директива (ЕС) 2018/2001. Поставеният минимален праг от 25 MW е определен в Директива (ЕС) 2023/2413 и е относим към операторите на районни отоплителни и охладителни системи с топлинна мощност над 25 MW, а не към доставчиците на енергия от възобновяеми източници.
	В § 14., буква г) – Към 7., да се замени знака „;" накрая със следния текст: „и нискотемпературни мрежи използващи полимерни тръбопроводи;" Едно от най-съвременните решения в топлофикационните и охлаждащи системи е 5-та генерация топлофикационна мрежа, която е силно	**Приема се по принцип**	В предложената редакция на т. 7 не се определя или ограничава видът на техническата инфраструктура, поради което не се налага изрично включване на термина „нискотемпературни мрежи

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	децентрализирана, използва нискотемпературна мрежа с изолирани или неизолирани полимерни тръби и където всеки консуматор на отопление е производител на охлаждане и обратното. През 2023 и 2024 г. имаше съществено развитие на тези технологии и себестойността на тези системи вече е напълно конкурентноспособна с тези от 4-та генерация, а технологията тепърва се подобрява и става по-масова. В съществуващите ни нормативни и поднормативни уредби не съществуват никакви стимули за развитието на подобен тип мрежи.		използващи полимерни тръбопроводи". Идентификацията на техническата инфраструктура не е направена, именно за да се обхванат различните видове, между които са и предложените в становището.
Българска петролна и газова асоциация	Обръщам се към Вас в качеството ми на председател на сдружение Българска петролна и газова асоциация (БПГА) във връзка с представения за обществено обсъждане Законопроект за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (ЗИД на ЗЕВИ). На първо място бих искал да заявя, че Сдружението разбира важността на представения проект с оглед изпълнението на европейските задължения на Република България и опасността от сериозни санкции в обратния случай. Проектът, цели хармонизация с Директивата RED III и разработването на ключови подзаконови нормативни актове, които следва да създадат условия за практическото прилагане на новите разпоредби и изпълнението на амбициозните цели, заложени в актуализирания Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата на Република България (ИНПЕК 2024 г.). В този смисъл БПГА подкрепя Законопроекта. Той обаче ще създаде и трудно изпълними, за индустрията задължения, що се касае до енергийните продукти, произвеждани и доставяни за транспортния сектор. Директивата поставя цели, чието изпълнение е поставено под въпрос от бизнеса в по-развитите страни от ЕС и които са сериозно оспорвани от този в Централна и Източна Европа. Очевидно е, че	**Приема се по принцип**	Интегрираният план в областта на енергетиката и климата на Република България, актуализация 2024 г. е представен пред Европейската комисия. Планът е публикуван на страницата на министерство на енергетиката: https://share.google/4SwaHv9ZhJoMEwySe Стартила е процедура по (стратегическа) екологична оценка на Интегриран план за енергетика и климат, актуализация от 2024 г. https://www.moew.government.bg/bg/strategicheska-ekologichna-ocenka-seo-za-integriran-plan-za-energetika-i-klimat-inpek-na-republika-bulgariya-2021-2030-g-aktualizaciya-ot-2024g/

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	се касае за тема, която следва да намери своето скорошно решение на европейско ниво, тъй като сегашната ситуация ще създаде множество затруднения за националната и европейската икономика. Убеден съм, че българската индустрия ще намери партньор във Ваше лице, който да защити интересите й, но и тези на цялото общество в Брюксел. Преди да поставя на Вашето внимание конкретните ни предложения за промени в предлагания Законопроект, бих искал да обърна внимание на ограничената публично достъпна информация относно хода на актуализацията и предстоящото одобрение на ИНПЕК от Европейската комисия. БПГА счита за критично важно да се проведе проактивна комуникация и координация между бизнеса и публичната власт, тъй като планът се явява част от единен рамков механизъм. В тази връзка се обръщам към Вас с молба да бъде дадена повече гласност относно текущите процеси по финализирането на ИНПЕК.		
	Чрез настоящото писмо БПГА Ви представя следните мотиви и конкретни предложения по основните текстове, засягащи развитието на възобновяемите газове и водорода: 1. Относно целите за водород в индустрията (§ 10 от проектния текст) § 10. Предлаганото изменение в чл. 12, с което се въвежда задължение за дял на възобновяемите горива от небиологичен произход от най-малко 42% до 2030 г. и 60% до 2035 г. от общото количество водород, използван в сектора „Индустрия", повдига въпроса за държавната подкрепа. Постигането на толкова амбициозни цели е нереалистично без силна и целенасочена държавна подкрепа. Сдружението споделя констатациите на Германския национален	**Приема се по принцип**	Една от основните цели, посочена в чл. 2 на ЗЕВИ е насърчаване на производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници в транспорта, възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход и рециклирани горива в транспорта. Целите на ЗЕВИ се постигат чрез въвеждане на схеми за подпомагане производството и потреблението на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, производството и потреблението на биогаз и зелен водород, както и производството и потреблението на

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	съвет по водорода, че такава цел изисква активен ангажимент от страна на държавата, който за България е още по-критичен, предвид неучастието ни във Важни проекти от общоевропейски интерес (IPCEI). Има спешна необходимост за разработване на конкретни механизми за подпомагане на индустрията за преход към зелен водород.		енергия от възобновяеми източници в транспорта, възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход и рециклирани горива в транспорта.
	2. Относно целите за възобновяеми горива в транспорта (§ 11 от проектния текст) § 11. Измененията и допълненията в чл. 13, касаещи изчисляването на минималния дял на енергията от възобновяеми източници (ВЕИ) в транспорта, налагат следния коментар от БПГА: • Премахване на отчитането на горива от небиологичен произход като междинни продукти: Предлаганото заличаване на възможността за отчитане на възобновяемите течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход, когато се използват като междинни продукти за производство на конвенционални горива (напр. зелен водород), е необосновано. • Противоречие с RED III: Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III), чл. 25, ясно позволява отчитането на възобновяеми горива от небиологичен произход, когато те се използват като междинни продукти за производство на *конвенционални транспортни горива (чл. 25, ал. 2, буква „а", т. i), което не води до двойно отчитане.* Считам, че е необходима реална обосновка защо се предвижда заличаването на тази възможност и предлагам текстът да бъде преработен в пълно съответствие с чл. 25, ал. 2, буква „а" от RED III, за да се стимулира използването на зелен водород.	**Приема се**	Отразено в ЗИД на ЗЕВИ.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	3. Относно обхвата на гаранциите за произход (§ 18 от проектния текст) § 18. По отношение на чл. 34, БПГА подкрепя добавянето на „всякакъв друг вид газообразни възобновяеми горива от небиологичен произход". Предлагаме обаче обхватът да бъде разширен, като се добави и текстът „и течни", за да се включат всички форми на възобновяеми горива от небиологичен произход, които могат да бъдат сертифицирани чрез гаранции за произход.	**Приема се**	Отразено в ЗИД на ЗЕВИ.
	4. Относно кредитите за ВЕИ в транспорта (§ 20 от проектния текст) § 20. Чл. 3б*а* и 3б*б* създават механизъм за издаване и обмен на кредити. • Чл. 3б*а*, ал. 1, т. 4: БПГА предлага в този текст да се добавят и кредити за биогаз от възобновяеми източници и зелен водород, за да се насърчи тяхното потребление. • Чл. 3б*б*: Не е логично, след като биогазът, зеленият водород и другите газообразни възобновяеми горива от небиологичен произход са включени в чл. 34 („гаранции за произход"), същите да не бъдат включени и в новия чл. 3б*б* относно кредитите за ВЕИ в транспорта. Въвеждането им е наложително с оглед изпълнението на изключително амбициозните цели за използване на тези горива в транспорта.	**Не се приема**	В т. 16) от Директива (ЕС) 2023/2413, с която се изменя параграф 4 на чл. 25 на Директива (ЕС) 2018/2001 кредитният механизъм се въвежда за икономическите оператори, които подават електрическа енергия от възобновяеми източници на електрически превозни средства чрез обществени зарядни точки. В тази връзка предвиденият в ЗИД на ЗЕВИ кредитен механизъм е за операторите на електрически зарядни точки.
	5. Относно доброволните схеми за устойчивост (§ 23 от проектния текст) § 23. По чл. 39 относно доброволните национални или международни схеми:	**Не се приема**	С предложената разпоредба се въвеждат изисквания на Директива (ЕС) 2023/2413. Терминът „в обхвата на изречение първо" не е въведен с предложения ЗИД на ЗЕВИ, а съществува в

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	• Недопустимост на национален приоритет: думите „в обхвата на изречение първо" в последното изречение на ал. 3, следва да отпаднат. Няма логика да се изисква одобрена от Европейската комисия схема, създадена в друга държава членка, да се съобразява с изискванията на национална подзаконова уредба (по чл. 44, ал. 1). Принципът на взаимно признаване и одобрение от ЕК следва да бъде върховен.		действащия ЗЕВИ, поради което към момента не се налага премахването му, предвид предметния обхват на ЗИД на ЗЕВИ, чиято цел е въвеждане на европейско законодателство.
	6. Относно наложителни изменения в нормативната база, които биха отстранили административни бариери пред сектора • При приемането на Закона за възобновяемите енергийни източници и биогоривата, заменен по-късно от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), Законодателят е приел висок размер на санкцията (50 000 лв) за краен разпространител, който не спазва изискването за съдържание на биокомпонент в бензиновите и дизелови горива. Идеята тогава е била да се дисциплинират операторите и те реално да предлагат смеси с нисък процент на пазара, като не се опитват да избягат от това задължение. Над 12 години по-късно практиката за смесване е ясно утвърдена, но процентното съдържание, от 2% тогава, днес достига 9% в бензиновото гориво и 6% в дизеловото. По-високото съдържание на биогориво, комбинирано със спецификите на продукта, в някои случаи резултира в отклонения в рамките на 0,5 -1% от зададените в ЗЕВИ нормативни изисквания. Това води до изключително висока парична санкция, без да има реално отношение към качеството на горивото. В допълнение за много по-сериозни и опасни нарушения на качествените параметри глобата е 10 000лв. Практически стойността на санкцията не отговаря на сериозността на отклонението, но води до сериозни	**Не се приема**	Регламентираното в ЗЕВИ задължително смесване на биогорива с течни горива от нефтен произход е приетата от българската страна мярка за осигуряване постигането на националната цел за дял на енергията от възобновяеми източници (ВИ) в транспорта, съгласно Директива 2009/28/ЕО. То се базира на установения вече подход от Закона за възобновяемите и алтернативни енергийни източници и биогоривата (ЗВАЕИБ), който беше приет през 2007 г. Установените в ЗВАЕИБ санкции за производители, вносители и доставчици на течни горива от нефтен произход, който не изпълняваха задължението за смесване бяха имуществени санкции в размер от 7 000 до 20 000 лв. В последствие беше констатирано, че не се изпълнява законовото изискване за задължително смесване на течните горива от нефтен произход с биокомпонент, в резултат на което не се постига и заложената национална индикативна цел за 2010

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	проблеми за икономическите оператори, особено за по-малките обекти, но също така и за веригите бензиностанции. За едните това е заплаха за съществуването им, поради малките обороти с които работят, а за другите е сериозна сума с оглед множеството обекти, които експлоатират. В допълнение и събираемостта на тази санкция е практически нулева, което се потвърждава и от заключенията на на ДАМТН. В тази връзка предлагаме размерът на наказанието да остане 50 000 лв единствено при пълно отсъствие на биокомпонент в бензиновите и дизелови горива, тъй като в подобна ситуация обикновено става въпрос за контрабандно гориво, достигнало по неясен път до крайния разпространител. • В случаите, когато съдържанието на биодобавка е налично, но под законовия минимум, размерът на санкцията следва да се изравни с тази за некачествен параметър съгласно Закона за чистотата на атмосферния въздух, а именно 10 000 лв. Подобно решение ще противодейства и на корупционната среда, тъй като пред угрозата за затваряне на обекта и налагане на непосилна санкция, единственото решение (потърсено или не) е нерегламентирано плащане на контролния орган. • В допълнение предлаганата промяна се отнася единствено за крайния разпространител, но не и за производителя на нефтения продукт. В този случай санкцията следва да се запази висока, както е в действащия текст на ЗЕВИ. Във връзка с мотивираното по-горе становище Ви представяме следното предложение за нормативна промяна: чл. 67, ал. 3 от ЗЕВИ да се измени както следва:		г. Със ЗИД на ЗВАЕИБ, по предложение на народни представители, през 2009 г. бяха завишени санкциите при неспазване на задължението за смесване. Повишаването на размера на санкциите беше запазено в приетия през м. май 2011 г. ЗЕВИ и беше отчитано като една от най-ефективните мерки срещу неизпълнението на законовото изискване за смесване на горивата от нефтен произход с биокомпонент. Намаляването на санкциите по чл. 67, ал. 3 на ЗЕВИ ще компрометира вече доказалата се като работеща, установена схема и ще създаде реални условия за неизпълнение на определената задължителна цел за 29 % дял на енергията от ВИ в транспорта до 2030 г. По отношение на изравняването на санкциите по двата закона, следва да се отбележи че това са санкции за различни нарушения. В ЗЧАВ са определени санкции, с които се гарантира качеството на предлаганите на пазара течни горивата, а санкциите по ЗЕВИ са за осигуряване на постигането на задължителните цели за дял на енергията от ВИ в транспорта, за чието изпълнение е отговорен министърът на енергетиката. Изпълнението на тези отговорности

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	„(3) На краен разпространител, който предлага на пазара течни горива от нефтен произход без биогорива в нарушение на разпоредбата на чл. 47, ал. 2 или ал.4 като резултатът за процентното съдържание на биогоривото е под минималният обхват на приложените стандартни методи за изпитване се налага глоба в размер 25 000 лв. или имуществена санкция в размер 50 000 лв., а в случай че съдържанието на биогориво е по-ниско от записаното в разпоредбата на чл. 47, ал. 2 или ал. 4, се налага глоба в размер на 5 000лв или имуществена санкция в размер на 10 000лв."		беше обект на одит на Сметната палата. Доводът относно трудната събираемост на санкциите не може да се сподели като причина за намаляването им, тъй като трудната събираемост не се обуславя от размера на санкцията. Освен това, предложеният намален размер на санкцията е валиден за всички случаи, с констатиран по-нисък процент на съдържание на биокомпонет и не е предвидено разграничаване на намалената санкция в зависимост от размера на нарушението. Определянето по този начин на санкцията за всички случаи, в които не са спазени изискванията за смесване, не спомага за постигането на задължителните цели в сектор транспорт, а напротив способства за по-нисък процент на биокомпонент и неизпълнение на заложените цели за 2030 г.
	• За да се гарантира, че намаляването на санкцията няма да попречи на изпълнението на европейските задължения на Република България за въвеждане на определен процент възобновяема енергия в пътния транспорт, е необходимо да се осигури продажбата на дребно на енергийни продукти, отговарящи на изискванията на Закона за енергията от възобновяеми източници. В тази връзка предлагаме изрична забрана за търговия с конвенционални горива, които не са блендирани според изискванията на ЗЕВИ. Подобна забрана до момента не съществува и това дава	**Не се приема**	В чл. 45, ал. 3 от ЗЕВИ е въведено задължително изискване за съответствие с критериите за устойчивост и критериите за намаление на емисиите на парникови газове, като са предвидени и санкционни разпоредби с отлагателно действие. Това практически означава, че всички биогоривата и техните производни по ал. 1 на чл. 45, биогазът за транспорта, течните

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	възможност на недобросъвестни икономически оператори да оказват нелоялна конкуренция на тези, спазващи законовите изисквания. Изключение следва да се прави единствено, както е предвидено и от Директивата за възобновяемите източници, за ползване на чисти конвенционални горива за лица, зареждащи извънпътни превозни средства и техника за собствени нужди. В тази връзка предлагаме на Вашето внимание предложение за законова промяна, която да въведе подобна забрана в Закона за административното регулиране на икономическите дейности, свързани с нефт и продукти от нефтен произход (ЗАРИДСНПНП): • Създаване на Нов чл. 24а**:** (1) Забранява се търговията на дребно с нефтопродукти, които не съдържат задължителното смесване с биогорива, изискуемо от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ). (2) Не се допускат за регистрация за търговия на дребно кодове по НН и други обстоятелства, които противоречат на забраната по ал. 1. (3) Алинеи 1 и 2 не се прилагат за икономически дейности, свързани със зареждане на резервоари на извънпътни превозни средства и техника за собствени нужди, чрез вътрешен обект.		горива от биомаса, газообразните и твърдите горива от биомаса и биогазът задължително следва да отговарят на заложените критерии, като и към момента в ЗЕВИ е предвидена и съответната санкционна норма в чл. 67, ал. 2. Систематичното място на норми, които регулират търговията с горива, не е в предметния обхват на ЗЕВИ.
	• БПГА предлга, също така, създаването на нов член 35а в Глава Пет „Принудителни административни мерки и административнонаказателни разпоредби" на ЗАРИДСНПНП, гарантиращ спазването на новата разпоредба - чл. 24а: Чл. 35а Който наруши на забраната по чл. 24а, ал. 1, се наказва с глоба в размер на 25 000 лв. или имуществена санкция в размер на 50 000 лв.,	**Не се приема**	Систематичното място на норми, които регулират търговията с горива, не е в предметния обхват на ЗЕВИ. Считаме, че въвеждане на нова санкционна разпоредба би довело до дублиране на санкциите. В същия смисъл е и полученото становище от министъра на икономиката и индустрията.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	• Във връзка с регулиране на съществуващите регистрации, чиито параметри попадат в обхвата на новата забрана, ще е необходимо и създаване на нов параграф в Преходните и заключителните разпоредби със следния текст: „Обстоятелствата, вписани в публичния регистър по чл. 16, ал. 1, които не отговарят на новите изисквания по чл. 24а, ал. 2, се заличават служебно в срок от един месец от влизането в сила на Закона, като за настъпилите промени засегнатите лица се уведомяват официално." Предлаганият текст ще осигури достатъчен административен срок за служебно привеждане на регистрите в съответствие с новите изисквания, но също така и ще информира засегнатите лица, за да може да са наясно с въведените изменения. Промяна, освен да спомогне за спазването на европейското законодателство, ще допринесе и за намаляване на нелоялната конкуренция в сектора.	**Не се приема**	Систематичното място на норми, които регулират търговията с горива, не е в предметния обхват на ЗЕВИ. Също така, съгласно получено становище от министъра на икономиката и индустрията, предложението не се подкрепя: „По отношение на предложеното служебно заличаване от регистъра по чл. 16, ал. 1 от ЗАРИДСНПНП на обстоятелствата, свързани със забраната за продажба на горива без биокомпонент от търговските бензиностанции, считаме, че същото не е целесъобразно, тъй като има множество регистрирани лица, които оперират както търговски бензиностанции, така и вътрешни обекти, за които предвидената забрана няма да важи, което означава, че при тях предлагането на гориво със съответния код по КН ще е позволено.“
СДРУЖЕНИЕ ЗА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРАКТИКИ	Настоящото становище е изготвено за поканата за обществени консултации и приложените документи на следният Интернет адрес: https://strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=9562 В Проекта за ЗИД на ЗЕВИ са включени голям брой промени с разнообразен характер. Авторите им смятат, че с тези промени ще отговорят на изискванията на разпоредби от Директива (ЕС) 2023/2413 на	**Приема се по принцип**	Със ЗИД на ЗЕВИ се транспонират изискванията на Директива (ЕС) 2023/2413 и въведените изменения и допълнения в чл. 12 и чл. 13 на ЗЕВИ са в пълно съответствие с изискванията на Директива (ЕС) 2023/2413. При изчисляването на дела на енергията от възобновяеми източници се използват методиката и определенията от Регламент (ЕО) № 1099/2008 на Европейския парламент

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 година за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници и за отмяна на Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета. Тук коментираме следните предложения за изменения и допълнения: 1. Определяне на индикативни национални цели за съответните периоди, както и някои изисквания за отчитане на напредъка за дела на енергията от възобновяеми енергийни източници за (§10, промени в чл. 12) Интегрираният план в областта на енергетиката и климата (ИНПЕК) на Република България няма приета екологична оценка (ЕО), поради което е невалиден. Съответно невалидни са и всякакви записани в него цели – индикативни, задължителни, пожелателни и т.н. Оттук нататък всякакви записи в законопроекта на цели, дялове, проценти и т.н. за ВЕИ в енергетиката, транспорта, земеделието, индустрията, строителния сектор, домакинствата и др. са в риск да бъдат компрометирани поради посочения факт. Фактът, че някои от предложените цели са уредени в европейското законодателство, не ги прави автоматично задължителни при наличие на формулировката в чл. 12, ал. 1 на ЗЕВИ. Това е процедурен проблем, защото самите стойности, макар и не във всички случаи достатъчно амбициозни, са някаква крачка напред за България. Затова нашето предложение е МС да изиска МОСВ да завърши в разумни срокове продължаващата процедура за ЕО на ИНПЕК, спазвайки законовите изисквания за участие на обществеността.		и на Съвета от 22 октомври 2008 г. относно статистиката за енергийния сектор (ОВ, L 304/1 от 14 ноември 2008 г.). Необходимо е да се има предвид, че в Директива (ЕС) 2023/2413 не се съдържа задължение за въвеждането на регионални и общински цели, поради което такива не са определени, доколкото предметният обхват на ЗИД на ЗЕВИ е именно въвеждането на европейското законодателство – посочените директиви. Кметовете на общините имат задължения съгласно чл. 10 от ЗЕВИ да разработват дългосрочни програми за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници в съответствие с Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България. Дългосрочните програми се приемат от общинските съвети. В тези програми общините включват мерки за използване на енергия от възобновяеми източници в сгради - общинска собственост, във външното изкуствено осветление на общината, за производството и използването на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане, произведена от възобновяеми източници, използването на енергия

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	Общ проблем, свързан с целите по чл. 12, е липсата на регионални и общински цели, което позволява създаването и отчитането на некоректни национални данни.		възобновяеми източници в транспорта и др.
	2. По отношение изискванията на Директивата във връзка с улесняване на оползотворяването на споразуменията за закупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници (§1 и §6), подкрепяме предложенията на вносителите.	**Приема се**	
	3. По отношение на определяне на държавната политика за насърчаване на производството и потреблението на енергията от биомаса (§2) Относно промените в чл. 3а, смятаме, че предложението създава объркване. Не става ясно дали предложените три фактора, които трябва да се отчитат при определянето на държавната политика за насърчаване на производството и потреблението на енергия от биомаса, следва да се отчитат едновременно или последователно, т.е. дали имат еднаква тежест или не. Ние смятаме, че те нямат еднаква тежест и трябва да има ясна йерархия като подредбата трябва да се промени в следния ред, като това бъде изрично указано: 1. необходимостта от намаляване на неблагоприятното въздействие върху биологичното разнообразие, околната среда и климата; 2. приоритетният ред на отпадъците, включително изискванията относно жизнения цикъл и цялостното въздействие на образуването и управлението на специфичните потоци от отпадъци съгласно чл. 6 от Закона за управление на отпадъците; 3. нуждите на пазара на суровини за биомаса.	**Приема се по принцип**	В ЗИД на ЗЕВИ се направени промени в § 2 по отношение на чл. 3а и § 19, т. 3 по отношение на чл. 36, ал. 3.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	4. Зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници (ЗУВЕВИ, придобили гражданственост и като „приоритетни зони за ВЕИ") (§4, т. 2-7 и §17) Настоящият Проект за ЗИД на ЗЕВИ внася допълнения и изменения към проблематиката, свързана с планирането и създаването на ЗУВЕВИ, която беше включена с ЗИД на ЗЕВИ от 2023 г. (ДВ, брой 86/2023 г.). По-специално се предлагат промени в чл. 5 и чл. 22 на ЗЕВИ. Още при промените в закона от 2023 г. тогава от „Зелени закони" посочихме редица пропуски и слабости по темата. Виждаме, че сега се правят опити някои от тях да бъдат поправени. 1. На първо място е налице опит за отстъпление от ограничението, позволяващо единствено развитие на технологии за вятърна енергия. Предлага се нова точка 6 към ал. 3 на чл. 5, според която разработването на плана по ал. 2 се извършва при отчитане на „възможностите за многоцелево използване на съответната зона, включително съвместяване на проектите за енергия от възобновяеми източници." Според нас това е крайно недостатъчно и не решава проблема за отваряне на приоритетните зони за всички възможни ВЕИ-технологии, които не вредят на околната среда. За да се реши този проблем. • Предлагаме да се променят следните текстове, с което да се постигне ясно и крайно решение: 1. В чл 5, ал. 2 думите „вятърна енергия" се заменят с „енергия от възобновяеми източници, като се дава приоритет на енергията от слънцето и вятъра".	**Не се приема**	В чл. 5, ал. 2 от ЗЕВИ е предвидено разработването на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия. Планът се разработва от министърът на околната среда и водите съвместно с министъра на енергетиката, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на транспорта и съобщенията и министъра на земеделието и храните. Със ЗИД на ЗЕВИ не се предвижда планът да включва приоритетни зони за други възобновяеми източници.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	2. В чл. 5, ал. 3, т. 2 думите „от вятърна енергия" се заменят с думите „от възобновяеми енергийни източници" По този начин предлаганата нова т. 6 на ал. 3, чл. 5, ще стане излишна и следва да отпадне! Предлаганите промени се отнасят към § 4, точка 2 на Проекта.		
	2. На второ място, се правят предложения за промени в сроковете за издаване на разрешенията за проектите в приоритетните зони. Предлага се това да стане чрез отпадане на алинеи 8 и 9 от чл. 5 и промени в чл. 22, ал. 10. Трябва да отбележим, че подходът, заложен в чл. 22, сам по себе си крие рискове в две посоки: • От една страна да се развържат ръцете на общините за избирателно улесняване на проектите на „своите хора" или на тези, които са склонни да направят „нерегламентирани дарения" на „когото трябва". • От друга страна може да се очаква представителите на структурите на компетентните органи – част от които и сега действат или бездействат „отвъд ръба на закона", не винаги да се съобразяват с исканията на „някакъв си там" общински център за административно обслужване. Като цяло могат да се очакват смесени практики, част от които не винаги към облекчаване на „административните тежести" върху инвеститорите и не винаги за опазване на природата. Предлаганите конкретни промени, свързани със сроковете, не са по-различни от досега съществуващите в чл. 5, ал. 8 и 9 и не решават проблемите, произтичащи от изискването процедурите по чл. 92 от ЗООС и чл. 31 от ЗБР да са включени в съкратените срокове за	**Не се приема**	Със ЗИД на ЗЕВИ са предложени промени, които са в съответствие с Директива (ЕС) 2023/2413. След въвеждане на измененията в чл. 22, вкл. с тези, обн. в ДВ бр. 47 от 10.06.2025 г., се получава дублиране на нормативната уредба в чл. 5, ал. 8 и 9, поради което са направени съответните изменения и допълнения в посочените разпоредби. Предложението сроковете по чл. 22, ал. 10 да започнат да текат след приключване на процедурите по ЗООС и ЗБР не отговаря на изискванията на директивата, която визира общ краен срок за всички разрешителни, необходими за функциониране на съоръженията.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	приключване на всички изискуеми административни процедури. Не ни остава нищо друго освен да повторим • нашето предложение отпреди две години, но в подобрена версия: сроковете за приключване на административните процедури да бъдат намалени двойно спрямо сега предлаганите, а именно: § 17. В чл. 22, ал. 10 се правят следните допълнения: 1. В т. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „и до три месеца, ако тези обекти, инсталации или съоръжения са в приоритетна зона;" 2. В т. 3 накрая се поставя запетая и се добавя „съответно до шест месеца, ако обектът е в приоритетна зона;" като и в двата случая те да започват да текат след приключване на процедурите по ЗООС и ЗБР.		
	3. На трето място виждаме желанието да се гарантира участието на обществеността при провеждането на екологичната оценка в съответствие с чл. 81, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда и на оценката за съвместимост по чл. 31, ал. 1 от Закона за биологичното разнообразие на Плана за приоритетните зони (ППЗ). Според МЕ, респективно МС, това ще стане като се добави изричен текст в ал. 7 на чл. 5: „като в процедурите по извършването им се гарантира участието на обществеността, заинтересуваните органи и трети лица, които има вероятност да бъдат засегнати от плана". Това е един безполезен текст. ЗООС и ЗБР и сега на теория гарантират участието на всеки, които желае или има интерес в посочените процедури. Проблемът е в институциите, които ги организират – в случая МОСВ. Докато МОСВ винаги определя минималния законов срок за запознаване с документите от един месец и докато все по-рядко насрочва – а понякога и не	**Не се приема**	В чл. 5, ал. 7 от ЗЕВИ е посочено, че Планът за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия подлежи на екологична оценка в съответствие с чл. 81, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и на оценка за съвместимост по чл. 31, ал. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР). Компетентна институция по ЗООС и ЗБР е Министерство на околната среда и водите. С настоящия ЗИД на ЗЕВИ не се предвижда извършването на промени в посочените нормативни актове. Министърът на енергетиката не е

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	насрочва – обществени обсъждания, а се задоволява само със събиране на писмени становища, никакви общи „гаранции", дори записани в закон, не могат да гарантират смисленото участие на гражданите. Нашето предложение е в конкретния случай МОСВ да бъде задължено да проведе процедурите за обсъждане на Екологична оценка на Плана за приоритетните зони (ЕО на ППЗ) в срокове, които биха позволили смислено обществено участие (поне три месеца) и да проведе обществени обсъждания на живо! Смятаме, че подобно задължение се налага и от предлаганите промени в ал. 6 на чл. 5, където правилно е записано, че „В плана по ал. 2 се определят правила за зоните, включително относно ефективните смекчаващи мерки, които трябва да бъдат предприети при изграждане на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници, съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия, както и съоръжения за присъединяването им към електрическата мрежа, за да се избегнат или, когато това не е възможно, значително да се намалят отрицателните въздействия върху околната среда. Правилата по предходното изречение следва да бъдат насочени към специфичните особености на всяка идентифицирана приоритетна зона, към вида или видовете технологии за енергия от възобновяеми източници, които трябва да бъдат въведени във всяка зона, и към установеното въздействие върху околната среда." С други думи, след като ППЗ ще определя правила за всяка отделна зона, то заинтересованите лица и		компетентен орган по процедурите по ЗООС и ЗБР и не може да въвежда задължения или изисквания към МОСВ при провеждане на процедурите по двата закона.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	организации трябва да получат достатъчно време да се запознаят с предложенията и да ги коментират!		
	• Предложението ни към § 4, точка 5 на Проекта е: В чл. 5, ал. 7 да се добави следното изречение: „Поради изключителната важност на Плана по ал. 2 за бъдещото развитие на енергетиката, задължава Министерството на околната среда и водите да проведе най-малко седем обществени обсъждания на живо (по едно в София и във всеки един район за развитие) като определи минимален срок за запознаване с Плана и неговите Приложения от 3 месеца", а предложението на МЕ да отпадне.	**Не се приема**	С мотивите по предложение 3.
	4. На четвърто място виждаме едно странно нововъведение. Предлага се нова алинея 12 в чл. 5, която гласи: „Размерът на приоритетните зони се определя с оглед на особеностите и изискванията на вида или видовете технологии, за които се определят тези зони. При вземането на решения относно размера на приоритетните зони компетентните органи по ал. 2 се стремят да гарантират, че зоните допринасят за постигането на целите, определени в този закон." Да започнем с целите по чл. 12, ал. 1-3: „Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) (1) Националната цел за дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия и задължителната минимална цел за дял на енергията от възобновяеми източници в крайното потребление на енергия в транспорта през 2030 г. се определят в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България.	**Не се приема**	С предложените промени се въвеждат изискванията на член 1, т. 5), подт. 6 от Директива (ЕС) 2023/2413, с която се създава чл. 15в в Директива (ЕС) 2018/2001.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	(2) От 1 януари 2021 г. делът на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия трябва да е не по-малко от 16 на сто от брутното крайно потребление на енергия. (3) За изпълнението на националната цел за дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия се определят цели за дял на енергията от възобновяеми източници в сектор електрическа енергия, сектор топлинна енергия и енергия за охлаждане и в сектор транспорт." Данните на сайта на НСИ сочат, че от 2021 г., насам тази цел се преизпълнява: 2021 г. – 19,44%, 2022 г. – 19,04% и 2023 г. – 22,55%. Предварителни прогнозни данни за 2024 г. сочат преизпълнение, същите са очакванията и за 2025 г.([1]) С други думи целта от 16% енергия от ВИ в брутното крайно потребление на енергия не се нуждае от някакви допълнителни териториални „напасвания", „закръгляния" и „комасации" на бъдещите приоритетни зони, за да се гарантира постигането на целта. Те просто ще добавят нови мегаватчасове зелена енергия към сегашното преизпълнение на националната цел. (1) По сайта на ECO и различни публикации Другояче би бил поставен въпросът, ако в ЗЕВИ имаше определена индивидуална годишна национална цел за енергия от ВИ – например до 2030 г., включително. Тогава подобни предварителни оценки вероятно биха показали необходимост от напасване размерите на (някои) приоритетни зони с тези цели. Сега такава необходимост няма!		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	Взаимовръзката между размера на приоритетните зони и особеностите и изискванията на вида или видовете ехнологии, за които се определят тези зони е крайно разтеглива. Например една зона, определена върху конкретен нарушен терен, може да се окаже достатъчна за проекти с едни параметри и недостатъчна за проекти с други, но пък потенциалните инвеститори да имат интерес само към втория тип. Според нас това не трябва да бъде водещ критерий – първоначално наличните нарушени терени следва да бъдат основните приоритетни зони, а разширяването им с други – ненарушени – терени, да става по индивидуален ред и след строги процедури, а не накуп с Плана за приоритетните зони. Що се отнася до постигането на целите по чл. 2 от ЗЕВИ, те са достатъчно разнообразни и понякога могат да влязат в противоречие една с друга, за да се смята изобщо, че тяхното постигане зависи от един-единствен фактор какъвто е размерът на някои или всичките приоритетни зони за ВЕИ. Ето защо смятаме, че така формулираната алинея 12 на чл. 5, е излишна, а приемането ѝ може да отвори вратата за нанасяне на щети върху природни видове и обекти, под маската на „постигане на целите на закона". • Предложение към § 4. т. 7 на Проекта. Предложението за нова алинея 12 се променя така: (12) Размерът на приоритетните зони се определя до размера на нарушения терен или урбанизираната територия, която попада в съответната зона. По изключение е възможно да бъде определен размер на зона, който надвишава съответния нарушен терен или		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	урбанизирана територия, при едновременно изпълнение на следните условия: 1. Необходимост от балансиране на системата на местно или регионално ниво, която може да бъде постигната само с въвеждането на мощности, изискващи по-голяма площ от определената в първото изречение на настоящата алинея. 2. Проведени процедури по чл. 92 от ЗООС и чл. 21 от ЗБР при нормална (несъкратена) продължителност. 3. Проведени обществени обсъждания, завършили с положителен резултат за предлаганото разширение на зоната. Не се допуска увеличение на размера на приоритетните зони поради икономическа целесъобразност.		
	5. На пето място, установяваме още една неяснота, която изглежда във връзка с предходния проблем. Предлага се, в сега съществуващата алинея 5 на чл. 5, да се добавят думите: „които трябва да са достатъчно хомогенни и", като тя придобие следният вид: „В плана по ал. 2 се определят зоните, които трябва да са достатъчно хомогенни и в които производството на електрическа енергия не се очаква да има значително въздействие върху околната среда с оглед на особеностите на зоната, като се: 1. използват всички подходящи инструменти и бази данни, за да се определят зоните, включително картографиране на чувствителните области за дивата флора и фауна; 2. изключват защитени зони и защитени територии от Националната екологична мрежа, установените миграционни маршрути на птици, горски и трайно затревени територии, както и други зони, които се определят с помощта на карти на чувствителните области, с изключение на изкуствените и застроени	**Не се приема**	С предложените промени се въвеждат изискванията на чл. 1, т. 5, подт. 6 от Директива (ЕС) 2023/2413, с която се създава чл. 15в в Директива (ЕС) 2018/2001.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	площи, разположени в тези зони, като покриви на сгради, паркинги или транспортна инфраструктура; 3. изключват морските територии, в които производството на електрическа енергия от възобновяеми източници би оказало негативно въздействие върху стопанския риболов по смисъла на § 1, т. 28 от допълнителните разпоредби на Закона за рибарството и аквакултурите." Добавянето на този текст също крие някои рискове. Например трудно може да се нарече „хомогенна" най-голямата нарушена територия в България – комплексът „Марица-изток". А тя трябва да бъде водеща в списъка за приоритетни зони за ВЕИ. От друга страна изискването за „хомогенност" крие риск от различни тълкувания, водещи до различни въздействия, ако бъдат приети в една или друга форма. Тук се налага уточняване на изискването за хомогенност или неговото премахване, ако такова уточнение не може да бъде постигнато. Във всеки случай смятаме, че изискванията, записани в т 1-3 на тази алинея допринасят недостатъчно нито за определяне, нито за постигане на хомогенност на зоните. • Предложението ни към § 4. т. 3 на Проекта: Да се даде определение на „хомогенност на зоната" или текстът да отпадне ако такова определение не може да бъде дадено.		
	6. На шесто място приветстваме предложената алинея 13 на чл. 5, която предвижда ППЗ да бъде публикуван на сайтовете на МОСВ и МЕ. От други наши проучвания на енергийни теми и проекти обаче се установява, че е необходимо значително подобряване на и достъпността на информацията на сайта на МЕ, проблем, който напомняме и сега.	**Приема се по принцип**	Предложението съдържа препоръка, която няма отношение към проекта на ЗИД на ЗЕВИ, като считаме че същото не е обект на нормативни изменения.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	5. Относно изискванията на Директивата за интегриране на използването на енергия от възобновяеми източници в сградите (§5 – предложен чл. 5в): • По-специално по отношение предлаганата алинея 2, нашето предложение е тя да приеме следния вид: (2) Техническите правила и норми по ал. 1, т. 1 ~~могат да~~ включват мерки за значително увеличаване на потреблението на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници, развитието на общности за възобновяема енергия, въвеждането на системи за съхранението на енергия на място, интелигентно и двупосочно зареждане и оптимизация на потреблението. Мерките ~~могат да~~ задължително са в комбинация с мерки за повишаване на енергийната ефективност при комбинираното производство на енергия и с мерки, които при основни ремонти на сгради водят до увеличаване на сградите с близко до нулево потребление на енергия и на сградите, които надхвърлят изискванията за минималните енергийни характеристики, предвидени в наредбата по чл. 31, ал. 4 от Закона за енергийната ефективност.	**Не се приема**	С предложените промени се въвеждат изискванията на чл. 1, т. 5), подт. 6 от Директива (ЕС) 2023/2413, с която се създава чл. 15а в Директива (ЕС) 2018/2001.
	6. Относно изменения във връзка със сградите за обществено обслужване, съответно – във връзка с изграждането на нови или реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на съществуващи сгради (§9 и §20) • Предлагаме алинея 2 на чл. 11 да се промени така: „(2) Органите на държавната власт и органите на местното самоуправление предприемат мерки, за да осигурят, че сградите за обществено обслужване изпълняват ролята на образец за постигане целите на този закон по отношение на дела на използваната	**Приема се**	Отразено в ЗИД на ЗЕВИ.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	енергия от възобновяеми източници в съответствие със Закона за енергийната ефективност и наредбите по неговото прилагане. Това задължение може да бъде изпълнявано чрез спазване на стандартите за сгради с нулево потребление на енергия или посредством осигуряване използването на покривите и фасадите на такива сгради или сгради със смесено предназначение, включително за обществено обслужване, от трети лица за инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници." Предложението ни е базирано на факта, че отдавна са в употреба технологии за използване на енергия от ВИ, които се разполагат по фасадите на сградите, а не само по покривите им. Подкрепяме промените в чл. 20.		
	7. По отношение изпълнението на определеното увеличение на дела на енергията от възобновяеми източници в сектор индустрия (§5 на законопроекта – нов член 5г) Смятаме, че предложението трябва да бъде разширено, като в задълженията на министъра на икономиката и индустрията се включи и задължението да подпомага инициативи в областта на ВЕИ не само предложени от МЕ, а и такива, които са иницииpани/предложени от представители на сектор „Индустрия" и са в рамките на законовите ограничения по отношение опазването на околната среда.	**Не се приема**	С §5 на ЗИД на ЗЕВИ се създава чл. 5г, в които са предвидени правомощия на министъра на икономиката и индустрията. В текста на посочената разпоредба няма ограничение по отношение на мерките, които следва да се предприемат за увеличаване използването на енергията от възобновяеми източници в индустрията, в т.ч. и такива, които са предложени от представители на сектор „Индустрия", и не съществува задължение към министъра на икономиката и индустрията да подпомага инициативи в областта на ВЕИ, предложени от МЕ. Отделно, не е ясно кои лица/органи се визират под представители на сектор

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
			„Индустрия", като предвид тематиката такива предложения би следвало да постъпват към министъра на икономиката и индустрията, който да процедира по компетентност, съгласно Устройствен правилник на Министерството на икономиката и индустрията. Не е необходима нормативна регулация в ЗЕВИ.
	8. По отношение изпълнението на определените цели за дял на енергията от възобновяеми източници в транспорта и за дял на възобновяеми горива от небиологичен произход в крайното потребление на енергия в морския транспорт (§5 – чл. 5д) • Като подкрепяме като цяло предложението, предлагаме следната корекция на предложената алинея 3: „(3) Мерките по ал. 1 могат да включват при необходимост финансови стимули, осигурени по европейски, национални или регионални схеми и механизми за подпомагане." В случая под „регионални" се разбират такива схеми и механизми, които са резултат от регионално сътрудничество между държавите (напр. държави от Дунавския регион, Черноморския регион, Средиземноморския регион и др.)	**Не се приема**	Използваното понятие е с акцент „финансови стимули", като финансирането се осигурява с европейски средства, поради което не е необходимо регламентиране на вида на схемите.
	9. Относно мерките за насърчаване отоплението и охлаждането чрез възобновяеми енергийни източници, както и улесняване присъединяването от операторите на районни отоплителни и охладителни системи на доставчици на енергия от възобновяеми източници и отпадна топлина и студ (§ 14 – промени в чл. 18)	**Не се приема**	С § 14 се предлагат изменения в чл. 18, ал. 3, т. 3 от ЗЕВИ, с които се транспонират изискванията на член 1, т. 14, б. б) от Директива (ЕС) 2023/2413 – създава се параграф 4б в чл. 24 на Директива (ЕС) 2018/2001.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	1. На първо място предлагаме в изменението на ал. 3, т. 3, числото 25 да бъде заменено с 5. Стратегически погледнато трябва да се предвиди възможността да се изградят районни отоплителни и охладителни системи с топлинна мощност над 5 MW, които в началото да не бъдат изцяло на енергия от ВИ, но именно с присъединяването на доставчици на енергия от възобновяеми източници и отпадна топлина и студ, които са трети страни, или присъединяване и закупуване на топлина и студ, произведени от възобновяеми източници, и отпадна топлина и студ от доставчици, които са трети страни, да достигнат 100% енергия от ВИ. 2. На второ място, смятаме, че предложението за промяна в ал. 3, т. 4 крие рискове и трябва да отпадне, доколкото сме свидетели на дебати относно определението за „ефективни районни отоплителни или охладителни централи". Смятаме, че ако предложението на вносителите се запази, трябва да бъдат направени съответните изменения, така че ефективността на отоплителните и охладителните централи – включително и тези за когенерация – да бъде определяна прозрачно и контролирано от независим контрольор, какъвто в момента КЕВР не е! 3. На трето място подкрепяме предложението за промени в ал. 3, т. 5. 4. На четвърто място подкрепяме предложението за нови т. 7, 8 и 9 в ал. 3.	**Не се приема** **Приема се**	Поставеният минимален праг от 25 MW е определен в Директива (ЕС) 2023/2413 и е относим към операторите на районни отоплителни и охладителни системи с топлинна мощност над 25 MW, а не към доставчиците на енергия от възобновяеми източници. С § 14 се предлагат изменения в чл. 18, ал. 3, т. 4 от ЗЕВИ, с които се транспонират изискванията на член 1, т. 14, б. б) от Директива (ЕС) 2023/2413.
	5. На пето място, по отношение предлаганите нови ал. 4 и 5 смятаме следното: (А). В предложенията за нова ал. 4:	**Не се приема**	С § 14 се предлагат изменения в чл. 18, ал. 3, т. 4 от ЗЕВИ, с които се транспонират изискванията на член 1,

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	• текстът на буква а) създава възможности за неоднозначно тълкуване. Предлагаме следната редакция: „а) системата не разполага с необходимия капацитет, поради наличието на действащи договори за закупуването на други доставки на топлинна енергия или енергия за охлаждане от възобновяеми източници или на топлина или студ. В тези случаи операторите на районна отоплителна или охладителна система се задължават да: аа) проведат търгове за закупуване на на топлинна енергия или енергия за охлаждане от възобновяеми източници или на топлина или студ от други доставчици след изтичането или прекратяването на действащите договори; аб) проучат и публикуват резултатите за разширяване на мрежата за доставки на топлинна енергия или енергия за охлаждане.“ • текстът на буква в) създава възможности за неоднозначно тълкуване по отношение на термина „прекомерно увеличаване на цената“. Това ще породи проблеми и по отношение на въпроса дали е по-важно (по-приемливо) една районна отоплителна или охладителна система предлага относително по-евтина енергия за отопление/охлаждане, но от замърсяващ източник или източник на въглеродни емисииили относително по-скъпа енергия, но с по-малко или без замърсявания или въглеродни емисии. Предлагаме при спорове от подобен характер, да се намери друг начин на претегляне на ползите и загубите (за оператора и за клиентите), а не това да се решава от самия оператор. • в светлината на казаното по-горе, текстът на буква г) крие рискове от спекулиране около „ефективността“ на		т. 14, б. б) от Директива (ЕС) 2023/2413. Директивата не въвежда причини, поради които да не е налице капацитет, както и не създава задължения за операторите за предприемане на допълнителни действия. В предложения текст на буква в) е заложена необходимост от доказване от страна на оператора, а не от свободната негова преценка.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	дадена районна отоплителна или охладителна система при възникване на разглеждания казус. Затова предлагаме тя да отпадне, докато не се направят съответните изменения, предложени от нас за ал. 3, т. 4 на чл. 18.		Предложения текст на буква г) въвежда изискванията на европейското законодателство, съгласно посоченото по-горе, поради което не може да отпадне.
	10. Относно §16 - Подкрепяме разширяването обхвата на чл. 21, ал. 1.	**Приема се**	
	11. По отношение гаранциите за произход и в частност промените в чл. 34 (§18) • Предлагаме да отпаднат всякакви възможности за използване на гаранции за произход при използването на смесени горива – от газообразни възобновяеми горива от биологичен и небиологичен произход, както и на газообразни горива от небиологичен произход чрез мрежи за водород или природен газ. Без значение от законовите записи, подобна възможност за изчисляване на процентно съдържание на база гаранциите за произход ще отвори вратата за корупционни схеми, подобни на схемите, установени от Европейската прокуратура относно измамите с отчитането на въглеродни емисии от някои български енергийни дружества.	**Не се приема**	С § 18 се предлагат изменения в чл. 34 от ЗЕВИ, с които се транспонират изискванията на член 1, т. 19 от Директива (ЕС) 2023/2413.
Хабитат България	Към момента лицата, живеещи в многофамилни жилищни сгради не са равнопоставени на тези, живеещи в еднофамилни къщи, по отношение на правото на достъп до енергия от възобновяеми източници. Това е в противовес със съображенията изложени в т.66 в Директива (ЕС) 2023/2413 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 година за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници и за отмяна на Директива	**Не се приема**	В чл. 26, ал. 15 – 20 от ЗЕВИ е предвиден уведомителен режим при присъединяването към електроразпределителна или затворена електроразпределителна мрежа на инсталации за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, агрегирани производствени единици за потребители на собствена електрическа енергия от

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	(ЕС) 2015/652 на Съвета („Директивата“) и член 17. Процедури чрез обикновено уведомяване за свързване към мрежата, в който се казва: 1. Държавите членки установяват процедура чрез обикновено уведомяване за свързване към мрежата, според която инсталациите или агрегираните производствени единици на потребителите на собствена енергия от възобновяеми източници и на демонстрационните проекти с електрическа мощност от 10,8 kW, по-малка или еквивалентна за свързване, различно от трифазна връзка, трябва да се свързват към мрежата след нотификация на оператора на разпределителната система. Уведомяването при нас съвсем не е обикновено, а протича на няколко фази, придружено с редица документи, издаване на становища и загуба на много време за хората и оператора. Особено несъразмерна е тежестта на процедурите за микроинсталациите, с мощност до 0,8 kW, които не се считат за значими за мрежата и битовата верига, съгласно чл.5 от РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2016/631 за установяване на Мрежов кодекс за изискванията за присъединяване на производителите на електроенергия към електроенергийната мрежа. Такива модули с мощност под 0,8 kW, представляват конфигурация от два соларни модула с инсталирана мощност до 440 W всеки и микроинвертор с инсталирана мощност до 800 W, кабели и щепсел с умен контакт, който дава възможност за постоянно наблюдение на произведената от микроинсталацията електроенергия. Това са т.нар. Plug-in PV или буквално преведено щепселни соларни модули. Те са вече широко разпространени сред домакинствата в Германия,		възобновяеми енергийни източници или демонстрационни проекти с инсталирана електрическа мощност до 10,8 kW. Посочените изисквания са в сила от 10 юни 2025 г. (Обн., ДВ, бр. 47 от 10.06.2025 г.). Включеното в ЗИД на ЗЕВИ определение препраща към член 2, точка 11 от Регламент (ЕС) 2023/1804 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 г. за разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива и за отмяна на Директива 2014/94/ЕС. Регламентите са обвързващи законодателни актове, които имат пряко приложение.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	Австрия, Холандия и др. европейски държави. Например в Германия вече са инсталирани от домакинствата над 2 милиона микроинсталации. Електроенергията произведена от тези модули се ползва с директно включване в контакт на битовата верига и главно за собствени нужди на домакинствата, но излишъкът се подава към мрежата на оператора. Режимът на присъединяване на такива модули, известни още като "балконски" модули е само регистрация при мрежовия оператор. Хабитат България, с огромната подкрепа на Община Дупница и Община Ботевград, успя да монтира с демонстрационна цел балконски инсталации в 12 социални и общински жилища, обитавани от домакинства в риск от енергийна бедност и натрупа опит от първа ръка с „облекчените" процедури. Количествата енергия, които тези модули генерират не е голяма и както вече бе отбелязано, не са значими за мрежата и битовата верига. Тези микроинсталации обаче са изключително лесни за монтиране и безопасни за експлоататция и имат потенциал да намалят с около 30% разходите за енергия на домакинства в риск от енергийна бедност. Те имат ниска себестойност (около 400 Евро), но висок потенциал за информиране на гражданите за възможностите за оползотворяване на слънчевата енергия. Те ще послужат и за мотивиране на домакинствата да инсталират и по-големи слънчеви енергийни системи в жилищните сгради. В Германия при нови жилищни сгради и при основен ремонт за енергийно обновяване на блокове се практикува инсталиране на ФВ на всички балкони с подходящо изложение, което представлява реално прилагане на изискванията на Директивата за възобновяема енергия. Подобни действия могат да се предприемат и в България както в рамките на Програмите за енергийно обновяване на многофамилни жилищни сгради, така и		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	по линия на Социалния план за климата, където микроинсталациите могат да се включат като инвестиционна мярка за уязвими клиенти и домакинства в енергийна бедност. В този смисъл, предлагаме в ЗЕВИ да се въведе реално облекчаване на процедурите за присъединяване и експлоатация на микроинсталации за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, с инсталирана мощност до 0,8 kW, както следва: 1. В Допълнителните разпоредби на ЗЕВИ, §1 определението на т.79 да се даде с конкретния текст от регламента, а именно: 79. „Двупосочно зареждане" означава операция за интелигентно зареждане с електроенергия, при което преносът на електроенергия може да бъде обърнат, което позволява подаване на електроенергия от акумулаторната батерия към зарядната точка, към която е свързана.		
	2. В Допълнителните разпоредби на ЗЕВИ, §1 да се създадат следните нови определения: 85. Микроинсталация – инсталация за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, с инсталирана мощност до 0,8 kW, монтирана в жилищен имот на краен клиент, върху покривни и фасадни конструкции на сгради, присъединени към електроразпределителна мрежа и върху недвижими имоти към тях, в урбанизирани територии;	**Не се приема**	В ЗЕВИ няма категоризация на инталациите, които се използват за производство на енергия от възобновяеми източници, поради което не следва да се регламентира само един вид инсталация.
	86. Нетно виртуално отчитане – отчитане на електрическа енергия при крайни клиенти, монтирали микроинсталация за производство на ел. енергия от възобновяеми източници, при което се изчислява разликата между потребената от разпределителната ел.мрежа енергия и внесената в нея излишна	**Не се приема**	Не се предвижда въвеждането на нетно виртуално отчитане. В съответствие с чл. 21, ал. 1, т. 11а от Закона за енергетиката, Комисията за енергийно и водно регулиране приема и контролира прилагането на

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници, отчетена виртуално на 6 месечна или годишна база.		методика за изчисляване на количествата произведена, разпределена за потребление и продадена електрическа енергия за обектите на активните клиенти, на гражданските енергийни общности, на потребителите на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници и на общностите за възобновяема енергия.
	3. В Чл. 2. (1) „Основните цели на този закон са:", да се добави нова точка 12: 12. Насърчаване производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници от битови клиенти, вкл. домакинства с ниски доходи, уязвими клиенти и домакинства в риск от енергийна бедност.	**Не се приема**	Със ЗИД на ЗЕВИ се въвеждат изисквания на Директива (ЕС) 2023/2413, което не налага изменение на целите на закона.
	4. В чл.18а, в ал.2, да се въведе нова точка 5: 5. Излишните количества електрическа енергия, произведени от микроинсталация на краен клиент, внесени в мрежата, подлежат на нетно отчитане и се приспадат от потребената от него енергия от мрежата.	**Не се приема**	В съответствие с чл. 21, ал. 1, т. 11а от Закона за енергетиката, Комисята за енергийно и водно регулиране приема и контролира прилагането на методика за изчисляване на количествата произведена, разпределена за потребление и продадена електрическа енергия за обектите на активните клиенти, на гражданските енергийни общности, на потребителите на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници и на общностите за възобновяема енергия. Материята по предложението следва да се регулира от методиката.
	5. Към чл.25а, да се добавят следните три алинеи:	**Не се приема**	Член 25а е приложим за крайни клиенти, които могат да изградят енергийни обекти за производство на

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	(6) В случаите по ал.1, когато енергийният обект е микроинсталация с инсталирана мощност до 0,8 kW, крайният клиент може да внася произведената от енергийния обект електрическа енергия в съответната мрежа. (7) В случаите по ал.6 крайният клиент е задължен да подаде уведомление до оператора на електроразпределителната мрежа за монтирането на микроинсталация. В едноседмичен срок операторът предоставя допълнително споразумение за виртуално нетно отчитане, към договора за достъп и пренос на битовия клиент. (8) Монтирането на микроинсталация не подлежи на обявяване и съгласуване с общината по реда на ЗУТ.		електрическа енергия от възобновяеми източници върху покривни и фасадни конструкции на сгради, присъединени към електропреносната, електроразпределителна или затворена електроразпределителна мрежа и върху недвижими имоти към тях в урбанизирани територии, енергията от които ще се използва само за собствено потребление, като общата инсталирана мощност на енергийните обекти може да бъде до два пъти размера на предоставената мощност, но не повече от 5 MW. В допълнение с приетите през м. юни 2025 г. промени в ЗЕВИ е въведен уведомителен режим за инсталации за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, агрегирани производствени единици за потребители на собствена електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници или демонстрационни проекти с инсталирана електрическа мощност до 10,8 kW включително. Присъединяването на производствените съоръжения, се извършва след писмено уведомление до оператора на съответната електроразпределителна или затворена електроразпределителна мрежа.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	6. В Закона за устройство на територията да се направят следните допълнения: В чл.151 се създава нова алинея 11: (11) За микроинсталации за производство на електроенергия от възобновяеми източници, с инсталирана мощност до 0,8 kW, не се провеждат процедурите по ал.10, тъй като същите не са строеж по смисъла на ЗУТ. В заключение, считаме, че въвеждането на облекчен режим за монтаж на микроинсталация за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, с инсталирана мощност до 0,8 kW, както и нетно виртуално отчитане на излишната, внесена в мрежата електроенергия на годишна или 6-месечна база, би довело до значително опростяване и насърчаване на производството на електроенергия от ВИ от домакинствата в България, вкл. такива в риск от енергийна бедност и с ниски доходи.	**Не се приема**	За съоръженията, вкл. тези до 0,8 kW е предвиден най-лекият режим - уведомителен режим. Същите не могат да са напълно освободени от регулация.
Еми Кирилова – първо становище	Относно необходимостта от усъвършенстване на регулаторната рамка за развитие на водноелектрически и помпено-акумулиращи водноелектрически централи I. Основание и цели Настоящото становище е изготвено в контекста на усилията на Република България за постигане на целите по Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III), както и за синхронизиране на националното законодателство европейската регулаторна рамка. Хидроенергетиката, и особено помпено-акумулиращите водноелектрически централи (ПАВЕЦ), представлява стратегически ресурс за енергийната сигурност и стабилността на електроенергийната система. ВЕЦ и	**Приема се частично**	Със ЗИД на ЗЕВИ се въвеждат изискванията на Директива (ЕС) 2023/2413. Предложението предвижда създаване на нови регулации, като не е свързано с изискванията на директивата, не е било предмет на обществено обсъждане и не му е извършвана оценка на въздействие. Същото е изключено от предметния обхват на ЗИД на ЗЕВИ.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	ПАВЕЦ са единствените доказано ефективни големи съоръжения за дългосрочно съхранение на енергия, които позволяват интегриране на високи дялове променливи ВЕИ (вятърна и слънчева енергия). Въпреки това, действащата нормативна рамка в България не отразява напълно системния принос на ПАВЕЦ и ВЕЦ, като не ги разглежда като елемент на гъвкавост, баланс и съхранение. Проектите се сблъскват с дълги разрешителни процедури, неясен инвестиционен статус и отсъствие на пазарни стимули. Целта на настоящото становище е да предложи конкретни изменения в Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), които: 1. Да признаят ПАВЕЦ като съоръжения за съхранение на енергия; 2. Да създадат ускорен административен режим за хидроенергийни проекти; 3. Да въведат пазарни механизми за тяхната интеграция. II. Предложения за изменения §1. Създава се нов чл. 5в: Чл. 5в. (1) Министерството на енергетиката, съвместно с Министерството на околната среда и водите, определя хидроенергийни приоритетни зони, в които могат да се изграждат, разширяват и модернизират водноелектрически и помпено-акумулиращи водноелектрически централи.		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	(2) Помпено-акумулиращите водноелектрически централи се признават като съоръжения за съхранение на енергия от възобновяеми източници. (3) За проектите по ал. 1 сроковете за издаване на разрешителни, оценки и становища се намаляват наполовина спрямо общия ред. §2. В чл. 5, ал. 6 се добавя изречение второ: „Помпено-акумулиращите водноелектрически централи могат да участват в пазарни механизми за съхранение на енергия и за поддържане на системен баланс." III. Мотиви 1. Нормативна обосновка Членове 15 и 16 от Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III) задължават държавите членки да създадат съкратени и прозрачни процедури за разрешаване на проекти за производство на енергия от възобновяеми източници, включително за съоръжения за съхранение. Член 22 от същата директива предвижда, че съоръженията за съхранение са неразделна част от енергийната система и подлежат на същите облекчения като ВЕИ-проектите. Българската нормативна рамка все още не съдържа изрично признаване на ПАВЕЦ като съоръжения за съхранение на енергия, въпреки че те изпълняват точно тази функция. Държавите могат да определят приоритетни зони, в които разрешителните процедури за ВЕИ проекти и инфраструктура са ускорени и опростени. Това е пряко приложимо към „хидроенергийни приоритетни зони", които да позволят на МОСВ и МЕ да координират оценки		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	по Закона за околната среда, Закона за водите и ЗУТ в съкратени срокове. 2. Икономическа и енергийна обосновка Хидроенергетиката е единствената мащабна форма на съхранение с технологична зрялост и пазарна рентабилност. При висок дял на променливи ВЕИ (вятър и слънце), без ПАВЕЦ се налага скъпо резервиране на капацитет и риск от системни дисбаланси. ПАВЕЦ изпълняват ролята на: • енергиен буфер – акумулират излишна енергия при ниско потребление и я отдават при пиково натоварване; • инструмент за стабилност – участват в честотно и напреженово регулиране; • елемент от прехода – позволяват по-висока интеграция на ВЕИ без застрашаване на сигурността на системата. Чрез въвеждането на регистър и ускорен режим се създават реални предпоставки за привличане на инвестиции в нови мощности и модернизация на съществуващите, особено тези, изградени преди 1980 г. 3. Екологични и социални аргументи Оптимизацията на съществуващи ВЕЦ и изграждането на ПАВЕЦ върху вече използвани водни обекти намалява въздействието върху природните ресурси. Тези съоръжения не изискват нови водни площи и не влошават водния баланс. В същото време те създават висок брой квалифицирани работни места в райони с ограничена икономическа активност (например Родопите и Рила).		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	4. Връзка с европейската рамка за пазара на електроенергия Регламент (ЕС) 2024/1106, чл. 6, подчертава значението на капацитетните механизми и съоръженията за съхранение като част от системата за сигурност на доставките. Затова включването на ПАВЕЦ в пазарни механизми (регулиран резерв, капацитетен пазар, договори за разлика) е напълно съвместимо с изискванията на ЕС и с принципите на пазарна интеграция. **IV. Общи препоръки** 1. Да се създаде междуведомствен координационен механизъм между МЕ, МОСВ и МРРБ за определяне на хидроенергийни приоритетни зони. 2. Да се предвиди участие на ПАВЕЦ в бъдещите пазарни механизми за гъвкавост и съхранение.		
Еми Кирилова – второ становище	Относно въвеждането на регулаторна рамка за плаващи фотоволтаични системи в българското енергийно законодателство I. Основание и цели Настоящото становище е изготвено в съответствие с изискванията на Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III) относно насърчаването на използването на енергия от възобновяеми източници и за ускоряване на разрешителните процедури за ВЕИ проекти. RED III насърчава държавите членки (чл. 19 и 21) да създадат условия за внедряване на нови технологии и иновативни форми на производство на енергия, включително чрез интеграция в съществуващи инфраструктури и съоръжения. Плаващите фотоволтаични системи (ПФС) представляват модерна форма на използване на	**Не се приема**	Със ЗИД на ЗЕВИ се въвеждат изискванията на Директива (ЕС) 2023/2413. Предложението предвижда създаване на нови регулации, като не е свързано с изискванията на директивата, не е било предмет на обществено обсъждане и не му е извършвана оценка на въздействие. Същото е изключено от предметния обхват на ЗИД на ЗЕВИ.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	възобновяеми източници, при която фотоволтаични панели се монтират върху изкуствени водни повърхности – язовири, водохранилища, хвостохранилища и резервоари. Тази технология съчетава енергийна ефективност, опазване на околната среда и рационално използване на ограничени териториални ресурси. В България все още липсва специална нормативна уредба за ПФС, което създава административни противоречия между Закона за водите, Закона за устройство на територията и Закона за енергията от възобновяеми източници. Целта на настоящото становище е да предложи конкретни изменения, чрез които: 1. Плаващите фотоволтаични системи да бъдат признати като енергийни обекти по смисъла на ЗЕВИ; 2. Да се въведе ясен ред за разрешаване и присъединяване към мрежата; 3. Да се избегне дублиране на процедури по Закона за водите; 4. Да се гарантира екологична съвместимост и безопасна експлоатация.		
	II. Предложения за изменения §1. В Закона за енергията от възобновяеми източници се създава нов чл. 5г: Чл. 5г. (1) Плаващите фотоволтаични системи, разположени върху изкуствени водни обекти – язовири, водохранилища и резервоари, се считат за енергийни обекти, използващи възобновяеми източници. (2) Тези системи не представляват водностопанско ползване по смисъла на Закона за водите.	**Не се приема**	По мотивите, изложени в пункт I.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	(3) Министърът на енергетиката, съвместно с министъра на околната среда и водите, приема наредба, която определя реда и условията за проектиране, изграждане, експлоатация и контрол на плаващите фотоволтаични системи. (4) Разрешителните и становищата за изграждане на плаващи фотоволтаични системи се издават по облекчена процедура в срок, който не може да надвишава стандартните срокове за ВЕИ проекти на сушата.		
	III. Екологични и пространствени мотиви Плаващите фотоволтаични системи не изискват допълнителна консумация на земя и имат нулеви емисии при експлоатация. Те могат да се изграждат върху: • напоителни язовири; • технологични басейни на промишлени предприятия; • резервоари към ВЕЦ и ПАВЕЦ. По този начин се избягва фрагментацията на земеделски и природни територии, като същевременно се създава възможност за двойно ползване на съществуващата инфраструктура.	**Не се приема**	По мотивите, изложени в пункт I.
	IV. Общи препоръки 1. Да се създаде междуведомствена работна група (МЕ, МОСВ, МРРБ) за разработване на Наредба за плаващи фотоволтаични системи. 2. Да се определят критерии за екологична съвместимост (напр. максимално покритие в % от повърхността на водоема).	**Не се приема**	Към настоящия момент няма законово изискване за разработването на Наредба за плаващи фотоволтаични системи.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	3. Да се въведе възможност за хибридни ВЕЦ–ПФС проекти, които да участват в пазарни механизми за съхранение и баланс.		
Атанас Нагрев	Настоящото становище е изготвено в изпълнение на целите на Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III) и в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2024/1106 относно реформата на пазара на електроенергия, който предвижда държавите членки да осигурят стабилни, предвидими и пазарно съвместими механизми за стимулиране на инвестициите във възобновяеми източници. Механизмът на договорите за разлика представлява финансово споразумение между държавата и производител на електрическа енергия, при което се определя референтна цена („цена на договора“) и пазарна цена. Когато пазарната цена е по-ниска, държавата компенсира разликата, а когато е по-висока – производителят възстановява излишъка. По този начин се постига пазарна предвидимост за инвеститорите и финансова защита за потребителите и бюджета. В българската нормативна уредба липсва изричен механизъм за такива договори, въпреки че тяхното въвеждане е заложено като добра практика в рамките на ЕС. Основната цел на настоящото становище е да предложи ясна законодателна рамка за: 1. въвеждане на двустранни договори за разлика; 2. определяне на компетентните органи и реда за прилагане; 3. гарантиране на прозрачност, правна сигурност и пазарна интеграция.	**Не се приема**	Със ЗИД на ЗЕВИ се въвеждат изискванията на Директива (ЕС) 2023/2413. Предложението предвижда създаване на нови регулации, като не е свързано с изискванията на директивата, не е било предмет на обществено обсъждане и не му е извършвана оценка на въздействие. Същото е изключено от предметния обхват на ЗИД на ЗЕВИ.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	§1. Създава се нов чл. 5е в Закона за енергията от възобновяеми източници: Чл. 5е. (1) За насърчаване на инвестициите във възобновяеми източници и нисковъглеродни технологии се прилага механизъм на договори за разлика. (2) Договорът за разлика представлява двустранно финансово споразумение между държавата и производител на електрическа енергия, при което се определя референтна цена и пазарна цена. (3) Когато пазарната цена е по-ниска от референтната, производителят получава компенсация за разликата; когато е по-висока, производителят възстановява разликата на органа, администриращ механизма. (4) Договорите за разлика се сключват чрез търгове или конкурси, организирани от министъра на енергетиката, по правила, определени с наредба на Министерския съвет. (5) Плащанията и отчетността по договорите се администрират от Фонд „Сигурност на електроенергийната система". (6) Министърът на енергетиката ежегодно публикува данни за средните цени, общите плащания и възстановявания по действащите договори за разлика. §2. Създава се нов чл. 5ж: Чл. 5ж. (1) Референтната цена се определя чрез конкурентен търг, на принципа на наддаване. (2) Минималната допустима цена се определя въз основа на разходите за изграждане, експлоатация и финансиране на съответната технология. (3) При изтичане на срока на договора за разлика производителят има право да продава произведената енергия на свободния пазар без ограничения.		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	ОСНОВАНИЯ: Регламент (ЕС) 2024/1106, чл. 4 и чл. 6, изисква държавите членки да осигурят механизми, които гарантират стабилност на приходите за производителите от възобновяеми източници и предпазват потребителите от ценова волатилност. Договорите за разлика са основният препоръчан инструмент в тази посока и са признати като добра европейска практика, вече прилагана във Франция, Германия, Нидерландия и Обединеното кралство. Въвеждането на този механизъм ще: • стимулира дългосрочни инвестиции (15–20 години) при предвидими условия; • създаде прозрачен и конкурентен пазар чрез търгове; • ограничи бюджетния риск, тъй като плащанията са двупосочни; • позволи по-гъвкаво включване на нови технологии. Въвеждането на договорите за разлика е напълно съвместимо с правилата на ЕС относно държавната помощ.Член 5 от Регламент (ЕС) 2024/1106 предвижда, че прилагането на такива механизми следва да е прозрачно, конкурентно и недискриминационно. Предлаганата рамка осигурява именно това – търгове с ясно определени условия и публично оповестяване на резултатите. Освен това, чл. 6 от същия регламент допуска прилагането на договори за разлика за съоръжения за съхранение, когато те допринасят за сигурността на системата.		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
Българска асоциация природен газ	Като водещо сдружение в газовата индустрия, представляващо участници по веригата от пренос, разпределение, снабдяване и търговия в България, „Българска асоциация Природен газ" /БАПГ/ активно следи всички значими нормативни актове на национално и европейско ниво. С настоящото становище излагаме колективната позиция на нашите членове относно публикувания за обществено обсъждане на 17.09.2025 г. проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници, предложен от Министерство на енергетиката. Законопроектът цели завършване на транспонирането на Директива (ЕС) 2023/2413 по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници. На 18 октомври 2023 г. Европейският парламент и Съветът на Европейския съюз приеха Директива (ЕС) 2023/2413 за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници и за отмяна на Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета („Директивата"). Срокът за транспониране на Директивата от страните членки беше най-късно до 01 юли 2024 г., а за някои страни като България - 21 май 2025 г. Част от тези разпоредби вече са въведени в националното законодателство с изменения и допълнения в ЗЕВИ (ЗИД на ЗЕВИ, обн. в ДВ, бр. 47 от 10.06.2025 г., в сила от 10.06.2025 г.). В мотивите към настоящия законопроект е идентифицирана необходимостта от въвеждане на 15 изисквания, поставени с Директива (ЕС) 2023/2413 (Директивата), които не са регламентирани нито в ЗЕВИ, нито в Закона за енергетиката. Анализът на предлаганите промени в законопроекта показва следното:	**Приема се по принцип**	Изразено е становище, което не съдържа предложения за промени в ЗИД на ЗЕВИ.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	1. Липсват ясни дефиниции на газообразните биогорива в зависимост от състава Терминът биогаз се използва за газообразни горива от биомаса или възобновяеми горива, но този термин има широк обхват, който може да включва няколко съществуващи продукта с различен състав, като биогаз от биомаса и оборски тор, сметищен биогаз от депа за отпадъци, биогаз от пречиствателни станции и др. Класификацията на биогаза на тип „А" и тип „Б" е на основата на използваните изходни суровини и технологии. Тази класификация не разглежда проблемите със състава, качеството и използването му – в автомобилния транспорт, за нагнетяване в системите за природен газ и за енергийни приложения. В проекта на закон се разглежда използването на биогаза в транспорта и за енергийни и неенергийни нужди. За тези цели е целесъобразно да се използва пречистен биогаз до качеството на биометан регламентиран с два стандарта: • БДС EN 16723-1:2017 Природен газ и биометан за използване в транспорта и биометан за нагнетяване в система за природен газ. Част 1: Технически изисквания за биометан за нагнетяване в система за природен газ; • БДС EN 16723-2:2017 Природен газ и биометан за използване в транспорта и биометан за нагнетяване в система за природен газ. Част 2: Технически изисквания за автомобилни горива. Частично пречистеният биогаз със съдържание на метан в граници 50-70% независимо от типа, може да се използва само в специално пригодени ДВГ най-често стационарни. Нагнетяването на биогаз в газопреносните и газоразпределителните мрежа без предварително очистване е невъзможно, тъй като ще се	**Приема се по принцип**	

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	промени съставът и качеството на доставяния природен газ, а съдържащите примеси ще създадат проблеми при газовото оборудване. Освен техническата невъзможност, възниква проблем със смесването на два продукта с различна калоричност, което изисква поддържане на постоянно съотношение или постоянен контрол на топлотворната способност/калоричността на смесите, тъй като се фактурира в MWh. С оглед на горното, нагнетяването на газообразни биогорива в газовите мрежи и използването им в транспорта е целесъобразно да се регламентира със специален нормативен документ.		
	2. Налице е двойствен подход при планирането на схеми за подпомагане и мерки за улесняване използването на различните видове енергия от възобновяеми източници. В чл.2, ал. 2, т. 10, се планира въвеждане на мерки и при необходимост на схеми за подпомагане и мерки за улесняване използването на споразумения за закупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници позволяващи производството и потреблението на такава електрическа енергия в съответствие с националната цел по чл. 12, ал. 1. „Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 29 от 2012 г., в сила от 10.04.2012 г., бр. 59 от 2013 г., в сила от 5.07.2013 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) (1) Националната цел за дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия и задължителната минимална цел за дял на енергията от възобновяеми източници в крайното потребление на енергия в транспорта през	**Не се приема**	С предложената т. 10 в чл. 2, ал. 2 се въвеждат изискванията на чл. 3, параграф 4а от Директива (ЕС) 2018/2001.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	2030 г. се определят в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България. (2) От 1 януари 2021 г. делът на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия трябва да е не по-малко от 16 на сто от брутното крайно потребление на енергия.“ ЗЕВИ от 10.06.2025 г., в сила от 10.06.2025 г., бр. 67 от 15.08.2025 г.“ Не е обосновано защо при изпълнението на националната цел за дял на ВЕИ в крайното енергийно потребление се предвиждат схеми и мерки за подпомагане единствено на производството на електроенергия, с което се поставят в неравнопоставено положение останалите енергийни източници. Електроенергията е част от енергийния микс и не следва само тя да бъде подпомагана за сметка на другите видове енергоизточници.		
	3. Двойствен подход при задължението за отчитане критериите за устойчивост. „Чл. 3а. При определянето на държавната политика за насърчаване на производството и потреблението на енергия от биомаса се отчитат: 1. необходимостта от намаляване на неблагоприятното въздействие върху биологичното разнообразие, околната среда и климата; 2. нуждите на пазара на суровини за биомаса; 3. приоритетният ред на отпадъците, включително изискванията относно жизнения цикъл и цялостното въздействие на образуването и управлението на специфичните потоци от отпадъци съгласно чл. 6 от Закона за управление на отпадъците.” Липсва изискването за отчитане критериите за устойчивост от държавата. Същевременно те са	**Не се приема**	В чл. 45, ал. 3 от ЗЕВИ ясно са определени изискванията, които трябва да се прилагат при производството и потреблението на горива от биомаса. Чл. 45. (1) Биогоривата и техните производни в транспорта се потребяват чисти или в смеси като съставна част на течните горива от нефтен произход. ... (3) Биогоривата и техните производни по ал. 1, биогазът за транспорта, течните горива от биомаса, газообразните и твърдите горива от биомаса и биогазът трябва да отговарят на критериите за

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	посочени по нататък в чл. 5 като задължение на икономическите оператори по чл. 40 относно изпълнението на чл. 37. (1) *„Енергията от биогорива, течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса се отчитат за целите, посочени в ал. 2, само при условие, че отговарят на съответните критерии за устойчивост и/или критерии за намаление на емисиите на парникови газове, определени в наредбата по чл. 44, ал. 1.*"		устойчивост и критериите за намаление на емисиите на парникови газове.
	4. Двойствен подход при преференциалните цени. В чл. 6 на действащия ЗЕВИ се посочва, че КЕВР определя преференциални цени за изкупуването на електрическа енергия от възобновяеми източници. В чл. 7, ал. 2 се посочва, АУЕР издава на производителите на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, биогаз и зелен водород гаранции за произход на енергията, извършва дейности по прехвърляне и отмяна на тези гаранции, както и уведомява КЕВР за издадените гаранции, извършените дейности по прехвърляния и отмяна на гаранции. Поради факта, че пречистването на биогаз до биометан, отговарящ на стандартите, води до допълнителни разходи, което БАПГ счита, че предпоставка за определяне на преференциални цени и за биометана и настояваме в Проекта да бъде включен текст, регламентиращ подобно задължение на КЕВР. БАПГ предлага в законопроекта да се създаде нов параграф, чрез който да се направи изменение и допълнение в чл. 6, ал. 1 от ЗЕВИ, което да включи задължение на КЕВР да определя преференциални цени	**Не се приема**	Със ЗИД на ЗЕВИ се въвеждат изискванията на Директива (ЕС) 2023/2413, която не предвижда въвеждането на преференциални цени за биометан.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	и за биометан за транспорта и за нагнетяване в газоразпределителните и газопреносните мрежи.		
	5. Предложенията за изменения в чл. 13 са технически неизпълними. Чл. 13 „(1) При изчисляване на задължителния минимален дял на енергията от възобновяеми източници в крайното потребление на енергия в транспорта потреблението на: 1. биогорива от ново поколение и биогаз за транспорта от суровини тип „А" е най-малко едно на сто през 2025 г." Компресирането на биогаз до 200 бар за използване в транспорта е невъзможно поради съдържанието на 15 до 40% въглероден диоксид, който при налягане над 74 бар и температура 31°C ще се втечни. Предложеният минимален дял в чл. 13 е възможен само ако се използва биометан, отговарящ на действащите стандарти. В заключение, „Българска асоциация Природен газ" подкрепя усилията на Министерството на енергетиката за пълно транспониране на европейското законодателство, като същевременно считаме, че е необходимо по-ясно и балансирано регламентиране на ролята на всички енергийни източници, включително газообразните биогорива. Надяваме се, че изложените по-горе коментари и предложения ще бъдат взети предвид при доработването на законопроекта.	**Не се приема**	Със ЗИД на ЗЕВИ се въвеждат изискванията на Директива (ЕС) 2023/2413, конкретно на член 1, т. 15) от Директива (ЕС) 2023/2413, с която се изменя чл. 25, параграф 1 на Директива (ЕС) 2018/2001.
Грийн Пийс България	С настоящото представяме нашите предложения по Закона за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗИДЗЕВИ), публикуван за обществено обсъждане от Министерството на енергетиката на 17.09.2025 г.	**Не се приема**	Със ЗИД на ЗЕВИ се въвеждат изискванията на Директива (ЕС) 2023/2413, конкретно на член 1, т. 6) от Директива (ЕС) 2023/2413, с която се създава чл. 15в, в който е

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	Предложенията ни са насочени към подобряване на регулаторната рамка за развитие на производството на енергия от възобновяеми източници от гражданите в България, с особен фокус върху енергийните общности и приоритетните зони за развитие на възобновяема енергия. § 4 от ЗИД на ЗЕВИ, Приоритетни зони Предложените допълнителни текстове отново не поставят въпроса за План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от фотоволтаични системи. Силно подкрепяме и настояваме приоритетните зони за развитие на възобновяема енергия да не са фокусирани само върху една технология. В зависимост от характеристиките и потенциала на териториите, да се посочват такива и за другите видове източници на възобновяема енергия. Същевременно с това, приоритетните зони трябва да бъдат определени и в зависимост от особеностите на терените. Натискът върху обработваемите земи, както и все по-голямата местна съпротива на граждани срещу изграждането на фотоволтаични паркове би следвало да постави фокуса върху приоритизиране на бързи пътеки за развитие на този тип енергия. Именно изместването на инвестиционните намерения към нарушени и урбанизирани територии би било ключово за достигане на поставените пред страната ни цели за дял възобновяема енергия. Напомняме и за Базовия анализ на WWF България, който посочва, че в нарушените терени могат да се инсталират 91%, а в урбанизираните до 86% от целевите мощности за		залегнало изискването за хомогенност, както и за многоцелево използване. Изискването за „достатъчна хомогенност" на зоните не е самоцелно, а е обвързано със следващата част на изречението, а именно „в които производството на електрическа енергия не се очаква да има значително въздействие върху околната среда с оглед на особеностите на зоната", като са въведени и критерии при определянето на зоните. Отделно от това, се въвежда изискване да се отчете многоцелевото използване на зоните, т.е. да се гарантира, че същите няма да използват за производство само на ВЕИ енергия. С оглед посоченото, не е налице противоречие и необходимост от промени в предложените текстове.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	фотоволтаична енергия, които страната трябва да изпълни. В предложената нова т. 6 към ал. 3 не става ясно какво означава „многоцелево използване на съответната зона". Ако приоритетните зони, както е записано до момента в закона, са само и единствено за вятърна енергия, то тогава се създава противоречие с включването на новата т. 6. В предложените изменения към ал. 5 е допълнено: „които трябва да са достатъчно хомогенни". Не всички нарушени терени могат да бъдат наречени „хомогенни", но от друга страна те могат да бъдат изключително подходящи за поставяне на възобновяеми енергийни технологии без да отговарят на такъв критерий. Този критерий не бива да бъде водещ при определянето на зоната или технологията. Също така в закона би следвало да се въведе определение за понятието „хомогенност на зона за приоритетно развитие на обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници".		
	§ 5 Предложеният чл. 5в Приветстваме предложението за адресиране на изпълненението на индикативната национална цел. За да бъде обаче хармонизирано европейското законодателство с това на страната ни, е необходимо да се постави конкретен срок, който да бъде обвързан и с конкретни цели на изпълнение. Поставено така предложението предразполага страната ни отново да изчаква до последния възможен момент транспонирането на жизнено важни директиви или пък да трупа поредните наказателни процедури. Взети в това положение, решенията често са прибързани, не	**Приема се по принцип**	Разработването на технически правила и норми се въвежда като правомощие на министъра на регионалното развитие и благоустройство, като в ал. 2 са дадени различни видове мерки, които могат да използват както кумулативно, така и алтернативно, в зависимост от множество фактори, които ще се съобразят съобразно конкретните специфики на проектирането и строителството на сгради.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	биват отчетени всички специфики на законодателството или електроенергийната система. Именно под заплахата от наказания беше транспонирана и Директива 2018/2001 в частта си за въвеждане на енергийните общности в законодателството. И до този момент ключови законодателни липси възпрепятстват развитието на общностите за възобновяема енергия. Няма как тяхното развитие да бъде стимулирано преди да бъдат отстранени пречките както на законодателно ниво, така и в наредбите на КЕВР. Създаването на този тип юридически лица до този момент ясно показва, че това е административно непосилно и икономически неизгодно начинание за обикновените граждани. Ето и някои от ключовите предизвикателства, които трябва да се адресират: • премахването на бариерите пред свободното споделяне на електрическа енергия в рамките на общността и регламентиране на справедливи такси за пренос; • ясното дефиниране на критериите за изпълнение на екологичните, социалните и/или икономическите цели на общността пред чисто финансовите; • приоритетно включване на енергийни общности към електроразпределителната мрежа, така че да се даде предимство на местни инициативи пред по-големи пазарни участници; • ясни критерии и възможност за нетно и виртуално отчитане, както и създаване на достъпни енергийни бази данни от мрежовите оператори; • регистрация и регулаторен контрол на общностите. В предложената нова ал. 2 законодателят трябва да бъде по-твърд, като мерките би следвало да имат задължителен характер, а не пожелателен. В тази връзка „могат да включват" и „Могат да са в		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	комбинация" трябва да се променят на *„задължително включват"* и *„Мерките задължително да са в комбинация".* Тук би следвало да отбележим, че техническите правила би трябвало да включат и такива касаещи инсталирането на т.нар „балконски" фотоволтаични панели. По същността си, те представляват микро централи, които имат своето място не само за постигане на по-голям дял възобновяема енергия в сградите, но също са и инструмент за борба с енергийната бедност.		
	§ 8 Предложеният чл. 10 ал. 1 т. 10 В така предложените текстове отново се вменяват допълнителни задължения на местната власт, без да се вземе предвид повишаването на капацитета или финансовата обезпеченост на общините. Не е тайна, че липсата на подготвени и мотивирани кадри е един от най-големите проблеми за местната администрация. Едно от възможните решения е въвеждането на стандартизирани процедури, шаблони за действие, информационни и обучителни програми, подготвени от държавен орган. Този орган може да служи и като звено за контакт при сложни казуси. Всичко това би облекчило изпълнението на тези мерки от кметовете, които трябва да вземат предвид местните особености, но спазвайки точно определени правила.	**Не се приема**	Разпоредбата не създава допълнителни задължения, тъй като е действаща и към момента – добавени са конкретни изисквания от директивата. В чл. 22 от действащия ЗЕВИ е регламентирано звеното за контакт - ЦАО, и неговите функции/правомощия, които са именно в посока улеснение на местната власт и облекчаване на гражданите и бизнеса при ползването на услугите.
	§ 9 Предложеният чл. 11 ал. 2 Усилията за развитие на енергийни общности и други подобни форми на децентрализирани енергийни проекти до този момент в страната ни ясно показват, че именно местната власт е основният двигател на тези проекти. За да постигнем целите по отношение на повишаване на дела на използваните възобновяеми енергийни източници, е необходимо да дадем възможност на	**Приема се по принцип**	Именно в тази насока са направените промени в чл. 10, ал. 1, т. 10 от ЗИД на ЗЕВИ.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	гражданите да се включат по-ефективно и постепенно да поемат водещата роля от местната администрация. В тази връзка, е необходимо да се осигури възможност при отдаване на общинска собственост общините да упълномощават енергийните общности да издават всички необходими документи, както и да възлагат дейности по цялостната организация на проектите. Това ще даде възможност на местната власт да делегира задълженията към местните инициативи и да освободи капацитет за изпълнение на други мерки, като остава в ролята на орган, който контролира и навигира процеса. Законодателният текст на чл. 11, ал. 2, в първото изречение трябва да постави конкретни цели. Така написана разпоредбата няма характеристиката на правна норма - конкретно правило, обвързано със санкция.		
	§ 10 Предложеният чл. 12 ал. 16 т. 2 и § 14 Предложеният чл. 18 ал. 3 т. 5 т. 7 т. 8 т. 9 Приветстваме текстовете, с които постепенно се въвежда възможността за създаване на енергийни общности от възобновяема енергия за отопление или охлаждане, а също и съхранението на такава енергия. Смятаме обаче, че предложенията са твърде общи и не създават конкретна подкрепяща рамка за реалното развитие на такива общности. За да се създаде реална възможност за изграждане и развитие на общности за отопление, охлаждане и съхранение, законът следва да: • съдържа необходимата конкретика и определение за ролята на енергийните общности в сектора; • предвиди административни и финансови механизми за подкрепа;	**Приема се по принцип**	Правната уредба на общостите за енергия от възобновяеми като сдружения/субекти е залегнала в ЗЕВИ, като също така се прилагат и специалните разпоредби от Закона за енергетиката. Считаме, че отделна уредба на общности, които развиват и експлоатират районни мрежи за пренос и разпределение на топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници би дублирала нормативната регулация и не би имала отделен практически принос. По отношение на конкретните предложения за нова т. 7, обръщаме

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	● насърчи иновациите и участието на гражданите; и ● преди всичко, да уреди по-конкретно и в детайли правилата за енергийните общности изобщо, тъй като и тези за електрическа енергия са неосъществими в момента без неоправдани затруднения и твърде много неясноти Нашето предложение за новата т. 7: „създаване на правна и административна рамка за улесняване и подпомагане на създаването и функционирането на енергийни общности, включително такива, които развиват и експлоатират районни мрежи за пренос и разпределение на топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, като: а) се осигури достъп до мрежата при недискриминационни условия; б) се предвидят преференциални административни процедури за регистрация и лицензиране на енергийни общности; в) се стимулира участието на домакинства, МСП и местни власти в такива общности чрез финансови, регулаторни или данъчни облекчения; г) се насърчава и гарантира нормативно споделено използване на инфраструктура и технологии; д) се осигури стандартизиран достъп до енергийните данни за всички участници на пазара.“		внимание, че чл. 92б, ал. 5 от ЗЕ изрично предвижда методи за насърчаване развитието на гражданските енергийни общности: 1. премахване на необоснованите регулаторни и административни пречки; 2. прилагане на изискванията на този закон при продажба на енергия и други енергийни услуги; 3. осигуряване на сътрудничество със съответния оператор на разпределителна мрежа и/или топлопреносно предприятие за преноса на енергията в общността; 4. прилагане от страна на компетентните органи на справедливи, пропорционални и прозрачни административни процедури, включително регистрация и лицензиране, които гарантират, че за всички ползватели на мрежите се прилагат регулирани цени за мрежови услуги, които следва да допринасят по адекватен, справедлив и балансиран начин за разпределянето на общите разходи за системата в съответствие с прозрачен анализ на разходите и ползите на разпределените енергийни ресурси; 5. прилагане на недискриминационно третиране към общностите по отношение на дейностите, правата и задълженията им като крайни потребители, производители,

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
			доставчици или като други участници на пазара; 6. достъпност на всички потребители за участие в общности, включително домакинство в положение на енергийна бедност или уязвимите клиенти; 7. улесняване на достъпа до финансиране и информация; 8. предоставяне на регулаторна подкрепа и помощ за изграждане на капацитет на публичните органи при улесняването и създаването на енергийни общности и при улесняването на прякото им участие; 9.въвеждане на правила за гарантиране на еднаквото и недискриминационно третиране на потребителите, участващи в гражданската енергийна общност.
	Добавяне на нова подточка „е" в т. 8: „е) задължително участие на представители на енергийните общности в процеса на планиране и развитие на районни мрежи за отопление и охлаждане, когато такива проекти засягат територията на общността или предлагат възможност за включване." Редно е също така да се добави и възможност за финансиране, тъй като подобни проекти са в пъти по-скъпи от общностите от възобновяема енергия за електричество. Това е особено актуално предвид, че потенциалните енергийни общности от възобновяема енергия за отопление и охлаждане ще трябва да се съревновават на пазара с т.нар. „високоефективни" ко-генерации, които макар и да не са толкова	**Не се приема**	По мотивите, изложени във връзка с предходното предложение. В допълнение, общностите не са ограничени от участие в схеми за подпомагане.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	високоефективни, получават значителна държавна субсидия за електроенергията си. Страната ни може да почерпи опит от Нидерландия и Белгия, дори и Дания, където тези проекти се осъществяват изключително успешно с помощта на местната власт, МСП и големи индустриални производители. Нашето предложение за нова т. 10: *„10. осигуряване на достъп до финансиране за енергийни общности, които развиват отопление и охлаждане от ВЕИ, чрез:* *а) приоритетно участие в национални и европейски програми за финансиране;* *б) създаване на фондове за подпомагане на граждански и общински енергийни инициативи;* *в) насърчаване на публично-частни партньорства и съвместни инвестиционни платформи.*"		
Българско дружество за защита на птиците	Становището ни е провокирано от Законопроект за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници (за краткост наричан по-долу „Законопроекта"), обявен за обществено обсъждане на интернет страницата на Министерството на енергетиката(1). (1) https://www.me.government.bg/bg/news/ministerstvoto-na-energetikata-predlaga-za-obshtestveno-obsajdane-promeni-v-zakona-zaenergiyata-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-3699.html?p=eyJ0eXBlIjoiaG90bmV3cyJ9 Считаме, че използването на енергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) е важна и необходима мярка за постигане на въглеродна неутралност и енергийна независимост, в съчетание с мерките, свързани с повишаване на енергийната ефективност и	**Приема се по принцип**	1. Принципно се споделя заложената в становището позиция, че прилагането на законовата рамка и стратегическите политически документи на ЕС трябва да доведе до максимално увеличаване производството на възобновяема енергия по устойчив начин, като не възпрепятства опазването и възстановяването на биологичното разнообразие. Същевременно, чл. 15б от Директивата не изисква картографирането за развитие на ВЕИ в България да бъде непременно нормативно уредено, респективно - да се въвеждат на нормативно ниво правила за извършването му. Съгласно Директивата и таблицата,

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	намаляване на енергийните загуби. Прилагането на законовата рамка и стратегическите политически документи на ЕС трябва да доведе до максимално увеличаване производството на възобновяема енергия по устойчив начин, като се прилага принципа за „не нанасяне на щети върху природата" и като не възпрепятства опазването и възстановяването на биологичното разнообразие. Най-важният елемент в този процес е внимателното и задълбочено планиране на развитието на различните типове ВЕИ мощности на територията на страната така, че да се минимизират енергийните загуби и да не се влиза в противоречие с приоритетите за опазване на биологичното разнообразие. Нашата пълна позиция относно ВЕИ е публична на интернет страницата на БДЗП (2). Базирайки се на нея, на съотносимото законодателство на Европейския съюз (свързано с развитието на ВЕИ и с опазването на природата) и след като се запознахме подробно със съдържанието на Законопроекта, изразяваме следното становище: (2) https://u.pcloud.link/publink/show?code=XZXMXTVZzSVbzBeUDCQ3zk4wTsndW5h7u81V Подкрепяме важността на мотивите за предложените промени в ЗИД на ЗЕВИ в насока пълно и правилно транспониране на Директива (ЕС) 2023/2413 от 18 октомври 2023 г. за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници и за отмяна на Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета и несъответствие с изискванията на Делегирана Директива (ЕС) 2024/1405 на Комисията от 14 март 2024 г. (за краткост наричана по-долу „Директивата за ВЕИ"). Със съжаление		която е представена със съответната информация от корелационната таблица, изготвена от ЕК в помощ на държавите членки при транспонирането на Директива (ЕС) 2023/2413, изпълнението на задълженията в чл. 15б и 15в може да се извърши/установи изцяло или частично чрез публикуване на информация на публичен уебсайт, приемане на план, практически мерки за изпълнение и т.н. Част от предприетите мерки по изпълнението са видни от цитираните по-долу връзки. Същевременно, в ход е разработването на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, нормативно регламентиран в чл. 3, т. 2 и чл. 5, ал. 2 от ЗЕВИ, в рамките на което следва да бъдат съобразени и заложените в пар. 2 на чл. 15б от Директивата критерии относно обхванатите от Плана зони (чл. 5, ал. 3 ЗЕВИ). Наред с това, специалното екологично законодателство (ЗООС, ЗБР и подзаконовите нормативни актове по прилагането им) предвижда механизми и процедури за оценка и предотвратяване на дейности, които носят риск за биоразнообразието. Така, при надлежното прилагане на съществуващото законодателство не

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	установихме, че нито едно от нашите предложения за пълно и коректно транспониране на членове 15б, 15в, 15г и 15д на Директивата за ВЕИ, внесени в законово установения срок на обществените консултации на предходното предложение за изменение на ЗЕВИ (3), в приетите през юни 2025 г. промени в ЗЕВИ. Това, заедно с други нетранспонирани текстове от Директивата за ВЕИ са довели до образуване на процедура за нарушение №2025/0198 по чл. 258 от Договора за функционирането на Европейския съюз. (3) https://u.pcloud.link/publink/show?code=XZc17R5ZqlD8tFhbNXRiuY6krNSghQ7gTlqV В същото време установихме, че предложените от нас текстове за транспониране на по- горе посочените членове от Директивата за ВЕИ (15б, 15в, 15г и 15д), не са намерили място и в предложения Законопроект за промени в ЗЕВИ, което е предмет на настоящите обществени консултации. В действителност в законопроекта отново не е транспониран чл. 15б, а членове 15в, 15г и 15д не са коректно транспонирани. Цитираните членове касаят най-важният аспект за правилното и успешно прилагане на Директива (ЕС) 2023/2413, гарантиращо не нанасяне на щети върху природата - основно картографирането на зоните, подходящи за производство на електрическа енергия от ВЕИ, зоните за ускорено развитие, зоните за мрежова инфраструктура и инфраструктура за съхранение, необходими за интегриране на енергията от възобновяеми източници в електроенергийната система, както и гражданското участие в процесите на планиране и вземане на решения. Обръщаме внимание, че към момента няма напредък по картографирането на подходящите зони за развитие на		следва да се стига до унищожаване на природни местообитания. Именно с тази цел чл. 5, ал. 5 от ЗЕВИ, в съответствие с чл. 15в, пар. 4 от Директивата, изключва защитените територии, защитените зони от Националната екологична мрежа, установените миграционни маршрути на птици, горски и трайно затревени територии, както и други зони, които се определят с помощта на карти на чувствителните области, от приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия. Източници на информация за изпълнение на изискванията на чл. 15б: **Интерактивната карта на защитенитезони НАТУРА 2000 (The interactive map of NATURA 2000protected areas): https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/Home/Map** **Регистър на защитените територии и защитените зони в България: (Register of Protected Territories and Protected Zones in Bulgaria)**

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	ВЕИ в България (чл.15б на Директивата за ВЕИ), а самото картографиране не е нормативно уредено, както и участието на обществеността, така както е залегнало в Директива (ЕС) 2023/2413. Срокът поставен с Директивата за ВЕИ за завършване на този процес е изтекъл преди почти 5 месеца. В същото време: интензивно се одобряват и изграждат ВЕИ мощности, които вече нанасят щети върху биоразнообразието – водят до необратимо разрушаване на тревни и храстови местообитания, създават риск за мигриращите и гнездящите птици, увреждат водните екосистеми; в ход са процедури за одобряване на нови мащабни проекти, чиято важност и спешност инвеститорите аргументират и с Директива (ЕС) 2023/2413, но без да се ангажират да спазват изискванията на чл. 15б, 15в и 15г на Директивата за ВЕИ, като произволно избират местоположенията на техните проекти, не се насочват приоритетно към трайно нарушени терени, не изключват защитените зони от НАТУРА 2000 и миграционните пътища на птиците и не се съобразяват с мнението на гражданското общество. По този начин изцяло се компрометира духа на Директива (ЕС) 2023/2413 и вместо да допринесе за постигане на въглеродната неутралност, ще доведе до задълбочаване на кризата по отношение загубата на биологичното разнообразие и ще влоши възможностите на екосистемите да задържат въглероден диоксид, което всъщност е ключово за постигане на въглеродна неутралност! Според нас Законът трябва ясно и недвусмислено да гарантира, че приоритетно ще бъдат екипирани с ВЕИ урбанизираните и необратимо антропогенно повлияните територии, с приложена енергийна ефективност, и едва след това при установен недостиг на енергийни мощности, на базата на внимателна преценка ще се търсят възможности в други		**https://envgis.eea.government.bg/arcgis/home/webmap/viewer.html?webmap=705660bcd8b04114ab2e0c0e3db49010** **Национална база данни за земното покритие на България, разработена по общоевропейския проект "КОРИНЕ Земно покритие" (National land cover database of Bulgaria, developed under thepan-European project "CORINE Land Cover"): https://envgis.eea.government.bg/arcgis/home/webmap/viewer.html?webmap=91fd84a30b0949878e2ac347b0eb4da1** **ЕСО ЕАД, „Електронна карта за свободен капацитет", която представлява гъвкава информационна връзка, базирана на приблизителни оперативни данни за свободен капацитет в подстанциите на ЕСО ЕАД - https://webapps.eso.bg/capacity/** В процес на изпълнение е и Реформа (C13.R2): Прозрачност на процедурите за присъединяване на нови възобновяеми мощности и мощности за съхранение на енергия по REPOWEREU от Плана за възстановяване и устойчивост. Целта на реформата е повишаване на

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	територии. Това налага необходимостта отговорно и в спешен порядък пълно и коректно да бъде транспониран чл. 15б на Директивата за ВЕИ и да се осъществи съответния процес.		прозрачността на процедурите за присъединяване на нови възобновяеми енергийни мощности чрез създаване на публично достъпна онлайн карта на капацитета за хостване на мрежата.
	Считаме също, че твърдението на Министерството на околната среда и водите, в приложената към Законопроекта документация 4, че „изискванията на чл. 15в, чл. 15г и чл.16, които са в компетентността на МОСВ, са въведени със ЗЕВИ, Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.“ без да са посочени конкретни аргументи къде и по какъв начин в посоченото законодателство са транспонирани съответните изисквания. Масовото одобряване от страна на МОСВ и регионалните му структури на проекти във ВЕИ през последните 5 години, позволили мащабно унищожаване на природни местообитания и влизащи в противоречие с принципите за избор на местоположение при планирането на проекти, заложени в Директивата за ВЕИ, както и че обществеността в мнозинството от случаите остава не информирана и не въвлечена в процесите на планиране и вземане на решения, както и че се пренебрегва грубо общественото мнение в рамките на процедурите доказват, че изискванията на чл. 15в и чл. 15г от Директивата за ВЕИ са най- малкото неподходящо или непълно транспонирани, а в някои отношения изцяло липсват. По тези причини и отчитайки важността на прехода към възобновяема енергия, възразяваме срещу непълнотата	**Не се приема**	По мотивите, изложени в т. 1.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	в обхвата на Законопроекта, който към момента отново не решава проблема с непълното и неправилно транспониране на Директива (ЕС) 2023/2413 по отношение на членове 15б, 15в и 15г. В тази връзка заявяваме, че поддържаме нашето становище от 13 февруари 2025 г. и отново внасяме нашите предложения, отчитайки предложенията в настоящия Законопроект.		
	Становището ни конкретно се основава на следните позиции, аргументи и включва следните конкретни предложения за допълване на Законопроекта: I. СЪЗДАВАНЕ НА ЗНАЧИТЕЛЕН РИСК ЗА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО, ВКЛЮЧИТЕЛНО ЗА ЧУВСТВИТЕЛНИТЕ ЕКОСИСТЕМИ В СЛЕДСТИВИЕ ЛИПСАТА НА ТРАНСПОНИРАНЕ НА ЧЛ. 15Б И НЕПЪЛНОТО ТРАНСПОНИРАНЕ НА ЧЛ. 15В НА ДИРЕКТИВА (ЕС) 2023/2413 Текстът на Чл. 5 на ЗЕВИ не транспонира чл. 15б и не транспонира пълно и в правилния контекст чл. 15в на Директива (ЕС) 2023/2413 от 18 октомври 2023 г. На първо място, чл. 15 б на Директива (ЕС) 2023/2413 от 18 октомври 2023 г. се отнася до *„Картографиране на зоните, необходими за националния принос за постигане на общата цел на Съюза за енергия от възобновяеми източници за 2030 г.*" В сега действащия ЗЕВИ, чл.5, ал. 2 се отнася единствено до разработване на *„План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия*", за който се отнасят изискванията на чл. 15 в, т. 1 а) (и съответните подточки), транспонирани до голяма степен в чл.5, ал. 4 и 5, както и изискванията на	**Не се приема**	По мотивите, изложени в т. 1

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	чл.15 в, т.1, б, транспонирана до голяма степен в чл.5, ал. 6. В ЗЕВИ липсват изобщо норми, уреждащи изискванията на чл. 15б на Директива (ЕС) 2023/2413 за картографиране на зоните, необходими за постигане на целите за ВЕИ. Картографирането на зоните, които са необходими за националния принос за постигане на общата цел, както е записано в чл. 15б на Директива (ЕС) 2023/2413 се отнася до картографиране на всички зони (включва, но не се изчерпва със „зоните за ускорено развитие") за развитие на ВЕИ, които попадат в обхвата на тази Директива и се възползват от облекчените процедури, за всички типове ВЕИ. Доколкото в ЗЕВИ се поставят изисквания само за план за определяне на приоритетни зони и то само за един вид ВЕИ, определено чл. 15 б на Директива (ЕС) 2023/2413 не е транспониран в националния закон.		
	На второ място в чл. 15б, т.1 на Директива (ЕС) 2023/2413, се поставя дефиниция и обхват на картографирането, както и срок, в който то да бъде изпълнено, които не са транспонирани в ЗЕВИ. В чл. 15б, т.2 на Директива (ЕС) 2023/2413 се поставят общи изисквания към картографирането, които са заложени в чл.5, ал.3 на ЗЕВИ, но не по отношение на картографирането на всички зони за ВЕИ, както се изисква по Директивата за ВЕИ, а единствено по отношение плана за производство на енергия от вятъра, затова считаме, че и тези изисквания също не са транспонирани или най-малкото са транспонирани непълно и твърде ограничено. Срокът за осъществяване на картографирането на зоните по в чл. 15б на Директива (ЕС) 2023/2413, чийто обхват, както е видно не е въобще дефиниран в ЗЕВИ, е	**Не се приема**	По мотивите, изложени в т. 1

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	до 21 май 2025 г, т.е. вече е пропуснат и неспазването му създава риск от допълнителна наказателна процедура срещу България. Този риск не е отчетен в мотивите и към настоящия Законопроект, но доколкото изисква спешни действия за привеждане на националното законодателство в съответствие с европейското, разчитаме да бъдат предприети съответни действия в рамките на настоящата процедура.		
	На трето място чл. 15в на Директива (ЕС) 2023/2413 не е транспониран пълно и ясно в сега действащия ЗЕВИ, по отношение на обхвата на зоните за ускорено развитие, предмет на разработване на плана, по отношението на сроковете за изработване на плана, за одобряване на проекти, както и по отношение на гарантирането на предотвратяване на значителни въздействия върху околната среда, чрез дефиниране на зоните, които се изключват от плана, и чрез подходящите мерки за смекчаване на въздействията. Съгласно чл. 15в, т.1 на Директива (ЕС) 2023/2413 следва „*че компетентните органи приемат един или повече планове за определяне, като подгрупа от зоните, посочени в член 15б, параграф 1, на зони за ускорено развитие на енергия от възобновяеми източници за един или повече видове възобновяеми енергийни източници*“, като указват, че само ВЕЦ и инсталациите за изгаряне на биомаса биха могли да се изключат от това планиране. Както е посочено по-горе, чл.5, ал. 2 на сега действащия ЗЕВИ се изисква единствено до разработване план със зони за ускорено развитие на мощности за производство на вятърна енергия, като не се предвижда такова планиране за други видове ВЕИ, както се посочва в Директивата, или поне такива, които се очаква да имат значителен принос за постигане на националната цел и се ползват от преференциите за	**Не се приема**	След приемането на предложените със ЗИД на ЗЕВИ изменения и допълнения чл. 15в от Директивата ще бъде изцяло транспониран в българското законодателство. В тази връзка, обхватът на Плана за определяне на зони за ускорено развитие (само за вятърна енергия) е изцяло съобразен с изискването на Директивата, което предвижда възможност за определяне на такива зони за „един или повече видове възобновяеми енергийни източници“. Последното е валидно и за предложеното с §4, т.4 от ЗИД допълнение към чл. 6 ЗЕВИ. С оглед на това, предложените от вносителя текстове не следва да бъдат изменяни.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	ускорено развитие. Конкретно би следвало най-малкото да бъде включена енергията от слънцето и от водата. Не са включени и сроковете за приемане на плана. Списъкът на зоните, които следва да се изключат от обхвата на планиране на зони за ускорено развитие на енергия от възобновяеми източници, макар до голяма степен да е съобразен с чл.15в, т.1, а-ii, не е изцяло транспониран, тъй като изключва и морската фауна, докато в същото време урежда норми и за ВЕИ в морска среда. Предложеният с §4.т.5б текст „в т. 3 накрая се добавя „и върху други дейности, които вече се извършват в зоната". не е достатъчно пълен, за да отрази необходимостта да се избегне негативното въздействие върху морските бозайници и рибните ресурси, тъй като най-малкото опазването на важните за тези животни местообитания може да не е обвързано с конкретни дейности. Като се има предвид и че България е изложена на значителен риск от опустиняване с все повече ограничаващи се водни ресурси, както и че България е място с концентрация на видове, застрашени от изчезване в световен мащаб, списъкът в трябва да бъде допълнен с допълнително конкретни зони, които следва да се изключат от обхвата на планиране на зони за ускорено развитие на енергия от възобновяеми източници. Обръщаме внимание и на създадена правна несигурност, поради това, че в чл. 5 ал. 2 се определя разработване на приоритетни зони само за ветроенергийни обекти, докато изискванията в чл. 5, ал. 6 се отнасят до всички възобновяеми източници на		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	енергия, а не само на тези, за които се разработва планът. В ал. 6 на чл. 5 на сега действащия ЗЕВИ правилата за подходящите мерки за зоните ускорено развитие на енергия от възобновяеми източници, както и подходящите мерки за смекчаване, са транспонирани неясно и създават правна несигурност, водеща да неприлагането им. Предложеното с §4, т.4 допълнение към чл. 6, конкретно „Спазването на тези правила и прилагането на подходящи смекчаващи мерки при развитието на отделните проекти води до презумпцията, че проектите не са в нарушение на тези разпоредби, без да се засягат чл. 31 и чл. 31а от Закона за биологичното разнообразие и чл. 81 от Закона за опазване на околната среда" също е неясно и създава допълнителна правна несигурност. Най-малко в нормативен акт от този ранг не би следвало да има допускания от типа новия предложен текст, тъй като за всеки конкретен случай мерките може да не се окажат достатъчни, ефективни или правилни от гледна точка на биоразнообразието. Това се доказва в следствие на мониторинг и чрез експертни анализи и няма как да се заложи като предварително допускане. Вероятно изключването на определените разпоредби на ЗБР и ЗООС се стремят да отчетат това, но в крайна сметка текстът е неясен и не гарантира отчитането на този аспект. Поради изложеното по-горе се налага необходимостта текстът на ал. 6 в чл. 5 да бъде прецизиран.		
	Значимостта от прилагането на чл. 15б и 15в на Директива (ЕС) 2023/2413 и съответно необходимостта от пълното и адекватно транспониране в националното законодателство е обоснована обстойно в параграфи 25 и 26 на преамбюла на Директива (ЕС) 2023/2413.	**Не се приема**	Не са направени конкретни предложения, относими към ЗИД на ЗЕВИ.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	Убедени сме, че липсата на адекватно транспониране на посочените по-горе текстове на чл. 15б и 15в на Директива (ЕС) 2023/2413, съчетано със значително забавяне на картографирането на зоните за внедряване на ВЕИ за постигане на общоевропейски цели и едновременно с това интензивно и хаотично одобряване и осъществяване на ВЕИ проекти, позовавайки се единствено не енергийните цели, но без да се ангажират с изискванията на 15б и 15в на Директива (ЕС) 2023/2413, компрометират изцяло подхода на Директивата за ускорено въвеждане на ВЕИ по начин, по който не се нанасят щети върху природата. Конкретно: 1. През България преминава един от двата най-големи миграционни пътища на птиците в Европа – Via Potnica, който се концентрира в източната част от страната: географските области Лудогорие и Добруджа (където ширината му е 150 км), Черноморското крайбрежие, включително акваторията на Черно море в приблизително 10-километрова зона от брега), Източна Стара планина, Бургаския регион между Сливен и Бургас и планините Странджа и Сакар. По миграционния път Via Pontica прелитат ежегодно през есента и пролетта стотици хиляди реещи се, водолюбиви и пойни птици, идващи от Европа между Германия и Урал, включително близо 90% от европейската популация на белия щъркел (в световен мащаб видът е концентриран в Европа), 100% от европейската популация на розовия пеликан, над 66% европейската популация на малкия креслив орел (73% от световната популация е концентрирана в Европа). Отговорността за опазването на европейските популации на мигриращите видове птици, когато		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	преминават през България е наша, поради което сме определили 18 защитени зони за птици от Натура 2000, чиито обект на опазване включва мигриращите птици, но следва да се опазват и функционалните връзки между тях, за да се осигури безопасен прелет на птиците. В същото време през последните 2 години в географските области Добруджа и Лудогорие са одобрени или в процедура на одобряване значителен брой (близо 1000) ветрови генератори. Голяма част от тези проекти в мотивите си се основават на приноса за постигане на общоевропейските цели за енергия от ВЕИ и изискват от компетентните органи ускорено осъществяване на процедурите за одобряване, но в същото време не са планирани в зони, отговарящи на критериите по чл.15в, т.1, а-i на Директива (ЕС) 2023/2413 и изцяло попадат в обхвата на чл.15в, т.1, а-ii на Директива (ЕС) 2023/2413. В създалата се ситуация, като се има предвид, че България не е сред страните с много добри показатели на ветровия потенциал, се генерира необосновано висок риск за значителна част от европейските популации на мигриращи видове птици, поради развитието на ветроенергийния сектор, което не съответства на Директива (ЕС) 2023/2413. Рискът е свързан, както с директна смъртност на птици, така и със създаването на значими бариери по прелетния им път (намаляващи тяхната преживяемост), както и загуба на местообитания, важни за птиците като места за почивка и търсене на храна по време на миграция. Аналогичен риск съществува и в Източните Родопи, където са налице интензивни ежедневни прелетни пътища на лешояди (белоглави, черни и египетски) между българските и гръцките гнездящи популации на тези видове. Египетският и мерният лешояди са с висока		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	степен на застрашеност от изчезване в света. Същевременно и трите вида лешояди са определени като силно уязвими към ветроенергийни съоръжения, като смъртен случай на белоглав лешояд бе регистриран и в България при ветропарковете в Приморска Добруджа, а от опериращи в Родопите ветропаркове на гръцка територия вече са загинали немалко птици. Многократно, чрез целеви научни изследвания в различни страни по света, е доказано също, че по отношение на ветроенергийните съоръжения, не са налични достатъчно подходящи мерки за смекчаване или отстраняване на въздействията и най-важната мярка е предварителното планиране с цел избягване на чувствителните за биологичното разнообразие зони, в което е и смисълът на чл. 15б и 15в на Директива (ЕС) 2023/2413. В тази връзка, поради общоевропейско и световно значение за мигриращи и застрашени видове птици е целесъобразно в закона да се посочат и поименно определени географски области, които не следва да са приоритет за изграждане на ветроенергийни съоръжения в България, а именно: Лудогорие, Добруджа, Източна Стара планина, Бургаския регион между Сливен и Бургас, Черноморското крайбрежие, включително акваторията на Черно море в приблизително 10- километрова зона от брега и планините Странджа, Сакар и Източни Родопи.		
	2. В значителна степен посочения по-горе риск съществува и в морска среда, както за мигриращите птици, така и за рибите и морските бозайници (от значение, доколкото ЗЕВИ урежда и норми, свързани с развитието на ВЕИ в морето):	**Не се приема**	Не са направени конкретни предложения, относими към ЗИД на ЗЕВИ.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	а. За водолбивите и морски птици – бариерен ефект, прогонване и влошаване на хранителната база на водолюбиви и морски птици; за морските птици (качулат корморан, средиземноморски буревестник) морската среда е единствената, която им предоставя хранителен ресурс и те са изцяло зависими от рибните ресурси и състоянието на морските екосистеми. б. За мигриращите птици – значителен бариерен ефект за мигриращите по Западночерноморският прелетен път Via Pontica – пеликани, щъркели, хищни птици. Тези птици използват въздушните течения, за да се придвижват и са много уязвими към изграждане на ветрогенератори; в морска среда те са още по-уязвими, тъй като над морската среда липсват възходящи морски течения и на тези видове птици е по-трудно да се придвижват над морето; в много случаи въздушните течения изтласкват птиците в крайбрежната зона на морето и те са принудени да летят над водата, докато достигнат отново суша. Визуални и сателитни проследявания показват, че различни видове хищни птици, пеликани и щъркели летят над крайбрежната зона на морето, понякога доста навътре, в района от нос Калиакра до Албена – Златни пясъци, а също и в целия Бургаски залив от нос Емине до нос Маслен нос на юг. Наземната инфраструктура вече създава препятствия за тези птици на сушата, а изграждането на ветрогенератори в морска среда ще създаде допълнително значително препятствие на миграционния им път. В допълнение милиони пойни птици мигрират по този прелетен път, основно нощем, като летят над крайбрежната ивица, но често летят и много навътре над морската акватория.		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	Всички тези видове птици не кацат в морето и за тях изграждането на допълнителни препятствия по прелетния им път е смъртоносно, не само поради риск от сблъсък, но и поради бариерният ефект, който кара птиците да изразходват много повече енергия, за да избегнат съоръженията и по този начин отслабват възможностите им за придвижване. c. За рибите и рибните ресурси – редица научни проучвания през последното десетилетие, доказват, че вибрации и звукови вълни продуцирани при строителство и експлоатация на ветроенергийни съоръжения в морска среда предизвикват значителни отрицателни въздействия върху рибите – основно прогонващ ефект и спиране на нормалните миграционни и размножителни процеси. Това е сериозен проблем от гледна точка на защитата на есетровите риби и други застрашени видове риби, както и видовете риби, служещи за храна на птици и морски бозайници. Обхватът на засегнатите видове, далеч надхвърля видовете, които са обект на стопански риболов в акваторията на Черно море. d. За китоподобните морски бозайници – многобройни проучвания доказват отрицателните въздействия на ветроенергийните съоръжения и други ВЕИ в морска среда върху китоподобните бозайници, заради звуковите честоти и вибрации, които създават. Тъй като българската морска акватория е много важна за морските бозайници, това е една от причините за определянето на по-голямата част от нея като забранена зона за ветрогенератори, според международното проучване, финансирано по програмата Хоризонт Европа6. Макар според		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	изследването да има няколко малки зони, които могат да се характеризират като „добри", отчитаме факта, че морските птици и мигриращите птици не са взети в предвид в анализа, а отчитайки и тези видове, териториите с рестрикции и неподходящите територии ще се увеличат за сметка на въпросните „добри зони".		
	3. Считаме, че не транспонирането на чл. 15б и 15в на Директива (ЕС) 2023/2413, закъснението в процедурите на картографиране, както и липсата на план за зони за приоритетно развитие на производството на енергия от слънцето вече нанася щети в огромни размери върху биоразнообразието, като води до загубата на значителни площи от храстови и тревни местообитания (земеделски земи с предназначение „пасища", „ливади", „мери" или други постоянно затревени площи), замърсяване на почвите с хербициди, почвена ерозия и не на последно място загуба на местообитания на застрашени видове от флората и фауната. Тревните местообитания (пасища, ливади, мери и др.) са важни местообитания за множество животински и растителни видове, които са защитени на територията на цяла България. Независимо, че въпросните местообитания може да не попадат в Националната екологична мрежа е много важно те да бъдат опазени като тревни съобщества. Такива изисквания важат у нас и по силата на Бернската конвенция, която изисква опазване на местообитанията на застрашените видове, включени в приложенията ѝ. Съгласно изискванията на Европейската комисия общата площ на тревните местообитания (наричани още постоянно затревени площи) в страната не трябва да намалява. Изграждането на фотоволтаични паркове върху такива територии задължително води до промяна в предназначението на	**Не се приема**	Не са направени конкретни предложения, относими към ЗИД на ЗЕВИ.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	земите от земеделски на урбанизирани - за производство на електроенергия и по този начин, ще влезе в разрез с поетите международни ангажименти, включително законодателството на ЕС. В допълнение, макар да се предлагат възможности за фотоволтаични паркове с тревна покривка отдолу, начина на поддръжка на тревната покривка, както и ограждането на фотоволтаичните паркове води до фрагментация, влошаване и дори унищожаване на формираните тревни съобщества и по този начин компрометира запазването на местообитанията на застрашените видове. Вече съществуват множество прецеденти по отношение на одобрени фотоволтаични централи, където по време на строителството се премахват съществуващия повърхностен слой с цялата тревна покривка (разораят се и се изравняват), включително се премахват храсти и се унищожават не само растителни видове, но и лалугерови колонии, които са важна храна за защитени видове птици. Европейският лалугер от своя страна е застрашен от изчезване на планетата и у нас също е намаляващ вид. На практика, при прилагането на тези технологии на изграждане на фотоволтаични централи върху тревни местообитания води до необратимо унищожаване на ценни природни местообитания на огромни площи (в някои случаи стотици хектари) и унищожаване на популации на застрашени видове от флората и фауната. Това е в явно противоречие с принципа за не нанасяне на щети върху природата. Не на последно място тревните местообитания задържат значителни количества от въглероден диоксид и запазването им е от съществено значение за постигане на въглеродна неутралност. В последните 3 години, в следствие на политиките за насърчаване на ВЕИ в България се наблюдава най-		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	мащабната загуба на тревни и храсталачни местообитания поради изграждането на фотоволтаични паркове, за последните 60 години. При наше проучване на 234 от общо 1707 проекта за фотоволтаични централи, процедирани в страната от 2020 г. да днес, установихме, че тези 234 проекта заемат 6277 хектара земя, като от тях 4452 хектара са тревни и храстови местообитания. Част от тях са вече безвъзвратно унищожени, а друга се очаква да бъдат унищожени в близко бъдеще с реалидирането на съответните проекти. Тревните местообитания са включени в списъка на зоните, които се изключват от зоните за ускорено развитие съгласно ЗЕВИ, но такова зониране за соларните съоръжения не е предвидено и секторът се развива без насоки по отношение на околната среда и на практика позволява развитието му върху ценни за биоразнообразието тревни местообитания. В същото време добивът на енергия от слънцето е най-гъвкавият способ на добиване на възобновяема енергия по отношение на пространственото ситуиране, но този потенциал не се използва. Според базовия анализ на потенциала за инсталиране на ВЕИ в нарушени и урбанизирани територии в България8, разработен от WWF, в нарушени терени потенциално могат да се инсталират мощности за слънчева енергия, равняващи се на 99% от целевите към 2050 г. за слънчева енергия, а в урбанизирани територии могат да се инсталират мощности за слънчева енергия, равняващи се на 94% от целевите към 2050 г. за слънчева енергия. На практика това означава, че Слънчевата енергия у нас има потенциала да постигне националните дългосрочни цели, ако използва капацитета на урбанизираните територии и го допълни с капацитета, осигурен от нарушените терени без изобщо да се налага поставяне		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	на фотоволтаични паркове извън урбанизирани територии или нарушени терени. В този смисъл изграждането на соларни паркове върху природни територии е също необоснован.		
	4. Считаме, че за условията на България възможността ВЕИ (особено соларни паркове и вятърни генератори) да бъдат изграждани върху водни обекти (влажни зони) създава висок риск за биоразнообразието и водните екосистеми и следва да отпадне от приоритетните зони при транспонирането на чл.15в, т.1, а-і от на Директива (ЕС) 2023/2413, поради следните причини: На първо място според всички прогнози и проучвания, свързани с климатичните промени, поради географското си положение България е изложена на висок риск от опустяване и водните ресурси се очаква да стават все по-ограничени. Мониторингът на водите у нас вече показва значително намаляване на водните ресурси, като през 2024 г. е отчетен спад на водните ресурси спрямо 2023 г. със 72%!9 През лятото на 2025 г. бе отчетена най-сериозната водна криза по отношение водата за питейни нужди и земеделие. По тази причина, и най-вече свързано със сигурността да се осигуряват достатъчно водни количества за питейни нужди и за земеделието, вътрешните надземни и подземни води с приоритет следва да се ползват за питейни и земеделски нужди, а създаването на нови енергийни мощности във водни обекти (особено повърхностни) не следва да е приоритет. На второ място изграждането на соларни енергийни мощности в повърхностни водоеми, като язовири, езера със сигурност ще доведе до промяна на водните екосистеми поради засенчване и затопляне на водите и по този начин ще застраши не само рибните ресурси, но	**Не се приема**	Не са направени конкретни предложения, относими към проекта на ЗИД на ЗЕВИ.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	и всички обитатели на водните екосистеми. Също така изграждането на вятърни генератори във повърхностните водни обекти и на разстояние до 2 километра от бреговете им води до повишен риск от смъртност и бариерен ефект за водолюбивите птици, които основно зависят от влажните зони. На практика изграждането на фотоволтаици в повърхностните водни обекти, както и на вятърни генератори в тях или близост до тях е в противоречие с принципа за не нанасяне на щети върху природата и е поради това би следвало да е недопустимо, независимо дали влажните зони са част от националната екологична мрежа или не. С приемането на Плана за възстановяване и следващи стратегически документи, ясно бе очертана пътната карта за развитие на ВЕИ в България, а именно, подредени по спешност – с приоритет да се работи по енергийната ефективност на потреблението на електроенергия, стимулиране развитието на ВЕИ в урбанизирани територии и индустриални зони, развитие на ВЕИ в трайно нарушени територии, които не подлежат на възстановяване и след това в други райони.		
	С цел пълното и правилно транспониране на чл. 15б и чл. 15в на Директива (ЕС) 2023/2413, като се вземат в предвид аргументите, посочени по-горе, отправяме следните предложения: А. Да се включат нови параграфи в Законопроекта, в които текстовете в чл. 5 на ЗЕВИ да бъдат допълнени и преработени по следния начин: „Ал. 2 нова Министърът на околната среда и водите съвместно с министъра на енергетиката, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра	**Не се приема**	По мотивите изложени в т. 1.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	на транспорта и съобщенията и министъра на земеделието и храните в изпълнение на правомощията си по този закон извършват координирано картографиране за внедряването на енергия от възобновяеми източници на територията на страната, с цел да установят местния потенциал и наличната земна повърхност, подпочвени, морски или вътрешноводни зони, които са необходими за разполагането на централи за енергия от възобновяеми източници, и свързаната с тях инфраструктура, необходими за постигане най-малко на националния принос за постигане на общата цел на Съюза за енергия от възобновяеми източници за 2030 г. като: 1. за целите на картографирането могат да се ползват съществуващи документи или планове за пространствено планиране, включително морските пространствени планове, изготвени съгласно Директива 2014/89/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, целеви проучвания и бази данни, основани на научни подходи; 2. осигуряват координацията между всички съответни национални, регионални и местни органи и субекти, включително мрежовите оператори, при картографирането на необходимите зони, когато това е целесъобразно; 3. тези зони, включително съществуващите централи за енергия от възобновяеми източници и механизмите за сътрудничество, се съобразяват с прогнозните криви и общата планирана инсталирана мощност за технология за енергия от възобновяеми източници, определени в техните национални планове в областта на енергетиката и климата, представени съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999. 4. се насърчава многоцелевото използване на зоните, посочени ал.2 нова, а проектите за енергия от		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	възобновяеми източници са съвместими с вече съществуващите употреби на тези зони; 5. първоначалното картографиране следва да се извърши до 21 май 2025 г. 6. зоните се преразглеждат периодично и се актуализират в контекста на Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България по чл.4, ал. 3. 7. зоните, подложени на обсъждане при картографирането и последващите му изменения, както и одобрените зони са публично достъпни на интернет страницата на Министерство на околната среда и водите и в националната информационната система по чл. 2, ал.2, т.7.		
	Ал. 2а Определянето на зоните съгласно ал.2 нова се извършва при отчитане на: 1. националната цел за дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия и с планираните инсталирани мощности за производство на електрическа енергия, определени в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България по чл.4, ал. 3. 2. наличието на енергия от възобновяеми източници и потенциала за производство на енергия от възобновяеми източници на различните видове технологии в зоните на земната повърхност, в подпочвените, морските или вътрешноводните зони; 3. прогнозираното потребление на енергия в страната, като се вземат предвид потенциалната гъвкавост на активната оптимизация на потреблението, очакваното повишаване на ефективността и интеграцията на енергийната система; 4. наличието на съответната енергийна инфраструктура, включително мрежи, съоръжения за	**Не се приема**	По мотивите изложени в т. 1.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	съхранение и други инструменти за гъвкавост или способността за създаване или модернизиране на такава мрежова инфраструктура и такива съоръжения за съхранение. 4.а. (т. 4 на чл. 5, ал.3 на сегашния ЗЕВИ) „планираното в 10-годишния план по чл. 81г от Закона за енергетиката развитие на електропреносната мрежа и плановете по чл. 90 от същия закон за развитие на електроразпределителните мрежи, включително на съоръжения за съхранение на енергия; 5. екологичната чувствителност на съответната зона, включително и въздействието и върху съседни защитени зони и територии, защитени природни местообитания и местообитания на защитени видове и природни територии с висока природозащитна стойност.		
	Ал. 3 (редактирана предишна ал.2) Министърът на околната среда и водите съвместно с министъра на енергетиката, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на транспорта и съобщенията и министъра на земеделието и храните разработват план за определяне на зони за ускорено развитие на производство на електрическа енергия от възобновяеми източници: вятърна енергия, слънчева енергия, водна енергия и геотермална енергия. Зоните за ускорено развитие се подгрупа на зоните, картографирани съгласно ал. 2 нова и се определят в техните граници.	**Не се приема**	Заложеният в ЗЕВИ обхват на Плана за определяне на зони за ускорено развитие (само за вятърна енергия) е изцяло съобразен с изискването на чл.15в, пар. 1 от Директивата, което предвижда възможност за определяне на такива зони за „един или повече видове възобновяеми енергийни източници“.
	Ал. 3а (редактирана предишна ал.2) Разработването на плана по ал. 3 се извършва при отчитане на изискванията по ал. 2а, като се избягват защитените зони и се предвиждат планове за възстановяване и подходящи мерки за смекчаване на последиците.	**Не се приема**	Действащата редакция на разпоредбата осигурява пълно транспониране на съответните изисквания на Директивата.
	Ал. 4 (редактирана) При определянето на зоните в плана по ал. 3 се разглеждат с приоритет изкуствени и застроени площи, като покриви на сгради, площи със	**Не се приема**	Действащата редакция на чл. 5 от ЗЕВИ, допълнена с предложения ЗИД на ЗЕВИ, осигурява пълно

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	съществуваща транспортна инфраструктура, зони за паркиране, площадки за отпадъци, промишлени зони, индустриални паркове, кариери, урбанизирани територии (населени места и селищни образувания), нарушени терени, включително насипища, хвостохранилища, депа за отпадъци, рудници, както и земи с трайно влошено качество, които не може да се използват в селското стопанство или за възстановяване на природни екосистеми, задържащи въглероден диоксид.		транспониране на съответните изисквания на чл. 15в, пар. 1 от Директивата. Изброяването на конкретни изкуствени или застроени площи е неизчерпателно, както в текста на Директивата, така и в чл. 5, ал. 4 на ЗЕВИ. Добавянето на понятието „рудници" не е необходимо, тъй като съгласно § 1, т. 11 от Допълнителните разпоредби на Закона за подземните богатства: 11. "мина" е производствена единица (предприятие), включваща един или няколко обекти за добив по открит, подземен или комбиниран способ и съоръжения за първична преработка на подземни богатства, а съгласно т. 7 – 7. "кариера" е съвкупност от минни изработки за открит добив и съоръжения за преработка на подземни богатства Понятието рудник не е дефинирано самостоятелно и може да се приеме като включено в горните дефиниции.
	Ал. 5 (редактирана) В плана по ал. 3 се определят зоните, в които производството на електрическа енергия не се очаква да има значително въздействие върху околната среда с оглед на особеностите на зоната, като се: 1. използват всички подходящи и пропорционални инструменти и бази данни, за да се определят зоните, включително картографиране на чувствителните области за дивата флора и фауна като същевременно	**Не се приема**	Действащата редакция на чл. 5 от ЗЕВИ, допълнен с предложения ЗИД, осигурява пълно транспониране на съответните изисквания на чл. 15в, пар. 1 от Директивата.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	вземат предвид наличните данни в контекста на развитието на Националната екологична мрежа, както по отношение на местообитанията, така и по отношение на видовете, обект на защита според глава 2, раздел I и II и глава 3, раздел I и II на Закона за биологичното разнообразие; 2. изключват защитени зони и защитени територии от Националната екологична мрежа, установените миграционни маршрути на птици и прилепи над сушата и морето, установените миграционни маршрути на морски бозайници и рибни пасажи, горски и трайно затревени територии, естествени влажни зони, вододайни зони, ясно дефинирани местообитания на световно застрашени видове от флората и фауната, както и други зони, които се определят с помощта на карти на чувствителните области и на инструментите по т. 1, с изключение на изкуствените и застроени площи, разположени в тези зони, като покриви на сгради, паркинги или транспортна инфраструктура;		
	2а. (нова) изключват се географски области, които не следва да са приоритет за изграждане на ветроенергийни съоръжения в България: Лудогорие, Добруджа, Източна Стара планина, Бургаския регион между Сливен и Бургас, Черноморското крайбрежие, включително акваторията на Черно море в приблизително 10-километрова зона от брега и планините Странджа, Сакар и Източни Родопи. 3. изключват морските територии, в които производството на електрическа енергия от възобновяеми източници би оказало негативно въздействие върху стопанския риболов по смисъла на § 1, т. 28 от допълнителните разпоредби на Закона за рибарството и аквакултурите, върху други дейности,	**Не се приема**	Предложените ограничения не следват от текста на Директивата. В съответствие с пар. 1 на чл. 15в от Директивата, ал. 5 на чл. 5 ЗЕВИ, допълнена с предложения ЗИД на ЗЕВИ, изключва от планирането защитени територии и защитени зони от Националната екологична мрежа, установените миграционни маршрути на птици, горски и трайно затревени територии, както и други зони, които се определят с помощта на карти на чувствителните области, с изключение на изкуствените и застроени площи, разположени в тези

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	които се извършват в морската акватория и върху водолюбиви и *морски птици, бозайници и риби с природозащитно значение, чувствителни морски екосистеми, съгласно приложение 1, 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие*.		зони, като покриви на сгради, паркинги или транспортна инфраструктура; изключени са и морските територии, в които производството на електрическа енергия от възобновяеми източници би оказало негативно въздействие върху стопанския риболов по смисъла на § 1, т. 28 от допълнителните разпоредби на Закона за рибарството и аквакултурите.
	Ал.6 (редактирана) В плана по ал. 3 се определят правила за зоните за ускорено развитие на енергия от възобновяеми източници, включително относно ефективните смекчаващи мерки, които трябва да бъдат предприети при изграждане на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници, съвместно със съоръжения за съхранение на енергия, както и съоръжения за присъединяването им към електрическата мрежа, за да се избегнат или, когато това не е възможно, значително да се намалят отрицателните въздействия върху околната среда, като: 1. правилата трябва да гарантират, че по пропорционален и своевременен начин се прилагат подходящи мерки за смекчаване с цел спазването на задълженията за опазване на местообитания и видове от дивата флора и фауна и постигане на добро екологично състояние или добър екологичен потенциал на повърхностните води, (установени в член 6, параграф 2 и член 12, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО, член 5 от Директива 2009/147/ЕИО и член 4, параграф 1, буква а), точка i) от Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета) 2. правилата, са насочени към специфичните особености на всяка идентифицирана зона за ускорено	**Не се приема**	3. Действащата редакция на чл. 5, ал. 6 от ЗЕВИ, допълнена с предложения ЗИД, осигурява пълно транспониране на съответните изисквания на чл. 15в, пар. 1 от Директивата. Формулировката „…води до презумпцията, че проектите не са в нарушение на тези разпоредби" е използвана от европейския законодател в цитираната разпоредба на Директивата. Изрично е уточнено, че това не засяга, т.е. не изключва прилагането на чл. 31 и чл. 31а от Закона за биологичното разнообразие и чл. 81 от Закона за опазване на околната среда, които уреждат реда и условията за провеждане на съответните екологични оценки / оценки на въздействието върху околната среда и на съвместимостта с предмета и целите на опазване в защитените зони.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	развитие на енергия от възобновяеми източници, към вида или видовете технологии за енергия от възобновяеми източници, които трябва да бъдат внедрени във всяка зона, и към установеното въздействие върху околната среда; 3. подходящите мерки за смекчаване трябва да предотвратяват в най-голяма степен възможно убиване или безпокойство на екземпляри от защитените видове от приложение № 3 към чл. 37 от Закона за биологичното разнообразие, както и унищожаване и увреждане на места за размножаване и почивка, включително вземане или преместване на гнезда, унищожаване и вземане на яйца; 4. подходящите мерки за смекчаване трябва да бъдат тествани и подложени на мониторинг по отношение на тяхната ефективност, включително чрез изпълнение на пилотни проекти за тестване на ефективността и въздействието им, и незабавно да се предприемат необходимите действия при установяване на неефективност на мерките за смекчаване, дори и когато са били обект на предварително тестване. Поради неяснотата на предложения в Законопроекта текст в §4, т.4 на Законопроекта: „Спазването на тези правила и прилагането на подходящи смекчаващи мерки при развитието на отделните проекти води до презумпцията, че проектите не са в нарушение на тези разпоредби, без да се засягат чл. 31 и чл. 31а от Закона за биологичното разнообразие и чл. 81 от Закона за опазване на околната среда.“ Не поемаме ангажимент да предложим подходящо формулиране за включване в чл. 6, предлагаме въпросния текст да отпадне или да бъде формулиран по ясен и недвусмислен начин, отчитащ, че спазването на специфичните правила за всяка зона не е гаранция непременно, че не се влиза в		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	нарушение – поне по отношение постигане целите за опазване на биоразнообразието.		
	Ал. 6а (нова) В плана по *ал. 3* се включва описание на оценката, извършена за определяне на всяка зона за ускорено развитие на енергия от възобновяеми източници, въз основа на критериите, посочени в ал. 4 и 5, както и за определяне на подходящите мерки за смекчаване на последиците, посочени в ал.6.	**Не се приема**	По мотивите изложени в т. 3
	Ал. 7 Планът по *ал. 3* подлежи на екологична оценка в съответствие с чл. 81, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда и на оценка за съвместимост по чл. 31, ал. 1 от Закона за биологичното разнообразие.	**Не се приема**	По мотивите изложени в т. 3
	Ал. 7а (нова) Планът по *ал. 3*: 1. се изготвя и одобрява първоначално до 21 февруари 2026 г; 2. се оповестява публично; 3. се преразглежда периодично при целесъобразност, по-специално при актуализирането на Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България, представен съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999.	**Не се приема**	По мотивите изложени в т. 3
	Ал. 10 Разработването на плана по *ал. 3* и неговото приемане не изключват развитие на проекти извън териториите, включени в плана, *когато тези проекти попадат в зоните, определени при картографирането по ал.2 нова, като подходящи за съответния тип възобновяеми енергийни източници и* при спазване на приложимото законодателство.“	**Не се приема**	По мотивите изложени в т. 1; текстът в курсив не следва от изискване на Директивата.
	Б. Считаме също за целесъобразно, предвид значителните закъснения в транспонирането на чл. 15б и чл.15в на Директива (ЕС) 2023/2413 да се предвиди текст, в който да се избегне разрушаването на местообитания и природни екосистеми в следствие на вече заявените проекти	**Не се приема**	По мотивите изложени в т. 1; предложените текстове не следват от изискване на Директивата.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	за енергийни мощности (т.нар. „заварено положение") в преходни и заключителни разпоредби на ЗЕВИ. Предлагаме следния текст: „Разпоредбите на този закон важат за проектите за ВЕИ, за които има заявени, или стартирали процедури или са одобрени след влизане в сила на Европейската зелена сделка (1 януари 2020 г.) при следните условия: (1) Проектите, които попадат в райони извън подходящите зони по чл. 5, ал. 2 нова, както и тези попадащи в зони, които следва да се избягват съгласно чл. 5, ал 3, т.2 и т.2а нова, но не са реализирани към датата на влизането в сила на този закон, е необходимо да бъдат с приоритет пренасочени към алтернативни местоположения в рамките на разрешените зони; (2) Проектите, които попадат в райони, които следва да се избягват съгласно чл. 5, ал 3, т.2 и т.2а нова, но към датата на влизане в сила на този закон са реализирани или в процес на изграждане, в срок от 1 година да предприемат действия за възстановяване на унищожените от тях природни местообитания и местообитания за опазване на видовете от дивата флора и фауна, съгласно изискванията на чл. 5, ал. 6 на ЗЕВИ". (3) Процедурите за ускорено развитие на производство от възобновяеми източници са валидни за прилагане след издаване на положителна екологична оценка и оценка за съвместимост, съгласно чл. 5, ал.7, и влизане в сила на плана по чл.5, ал.3. В преходния период до влизане в сила на плана по чл.5, ал.3 всички проекти за ВЕИ следва да отговорят на изискванията на чл. 5, алинеи 4 и 5."		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	II. НАРУШАВАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО НА ЕС В СЛЕДСТИВИЕ ЛИПСАТА НА ТРАНСПОНИРАНЕ НА ЧЛ. 15Г НА ДИРЕКТИВА (ЕС) 2023/2413, ГАРАНТИРАЩО УЧАСТИЕТО НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА В параграфи 20, 28 и 30 от преамбюла на Директива (ЕС) 2023/2413 се обосновава значението и необходимостта от обществено приемане на производството на енергия от ВЕИ и участие на обществеността в процеса на вземане на решения по отношение на картографирането на определяне на зоните за ускорено развитие на ВЕИ, като се визират и процедурите по екологична оценка и ангажиментите, поети към Конвенцията на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда. За да се гарантира гражданското участие в процеса на определяне на зоните с ускорено развитие и процедурите за вземане на решения на високо стратегическо ниво, в Директива (ЕС) 2023/2413 е създаден чл. 15г със следното съдържание: „15г. Участие на обществеността 1. Държавите членки гарантират участието на обществеността по отношение на плановете за определяне на зони за ускорено развитие на енергия от възобновяеми източници, посочени в член 15в, параграф 1, първа алинея, в съответствие с член 6 от Директива 2001/42/ЕО, включително като идентифицират обществените групи които са засегнати или е вероятно да бъдат засегнати.	**Не се приема**	4. Със ЗИД на ЗЕВИ е предложен конкретен текст – допълнение на ал. 7 на чл. 5, който задължава административния орган, отговорен за провеждането на екологична оценка / оценка за съвместимост по реда на съответния специален закон, да осигури участието на обществеността и на лицата, които има вероятност да бъдат засегнати от плана, в съответните процедури. Предоженият текст идва в допълнение на подробно регламентираните в ЗООС, ЗБР и АПК правила, гарантиращи публичност и провеждане на обществени консултации във връзка с оценките на планове и програми. Извън съмнение е, че тези правила следва да намерят приложение, дори само поради изричното изискване на ал. 7. С оглед на това, пар. 1 на чл. 15г следва да се приеме за изцяло транспониран. Аналогично, с допълването на чл. 10, ал. 1 т. 10 следва да се приеме за въведен и пар. 2 на чл. 15г. С допълнението се задължава местната власт да включи в съответната общинска програма за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници конкретни мерки за насърчаване участието на гражданите и местните общности в проекти за производство на енергия от такива източници. Същевременно,

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	2. Държавите членки насърчават общественото приемане на проектите за енергия от възобновяеми източници чрез пряко и непряко участие на местните общности в тези проекти." Този член обаче не е транспониран в сега действащия ЗЕВИ нито по отношение на мерки, които да гарантират участието на обществеността, нито по отношение на приемането на ВЕИ от обществото. Изискванията на тази Директива за ускорени процедури за одобряване на проекти в комбинация с редица лоши практики на прилагането на процедурите по ОВОС и ЕО в България към настоящия момент не създават среда, а още по-малко – гаранция за участието на обществеността и достъпа до правосъдие, по следните причини: а) липса на прозрачност и осигуряване на участие на най-ранен етап на обществеността при изготвянето на проектите – Законът за опазване на околната среда не изисква задължителна консултация с обществеността и засегнатите страни по време на изготвянето на проектите; в етапа на първо информиране се предоставя много малко информация без да се положат усилия тя да достигне до целевите групи и да бъде разбрана и приета от тях; Единствената възможност, за участие на обществеността е в етапа на общественото обсъждане, който стандартно е в края на цялата процедура, както и възможност за обжалване на вече издадените актове; сроковете за обществено обсъждане са твърде кратки в сравнение със сроковете на подготовка на проекти или стратегически документи и не позволяват обществеността да вземе реално участие в процеса на вземане на решения в този много късен етап.		на местната власт се предоставя свободата да разработи и включи мерки, които са съобразени с усовията, нуждите и особеностите за съответната община. Съответствието на тези мерки с Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България е гарантирано чрез основния законов текст.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	б) лоши практики за игнориране на общественото мнение при вземане на решения за одобряване на проекти, а също и на планова и програми (на стратегическо ниво). През последните години се налага като практика системно да не се взема по внимание общественото мнение, независимо че то е изразено в рамките на законовите процедури устно или писмено и аргументирано; много от тези практики се прилагат за проекти във ВЕИ с аргумента, че тези проекти са необходими за постигане на общоевропейски цели, в противоречие с духа на чл. 15г на Директива (ЕС) 2023/2413, посочен по-горе. в) липсата на реален достъп до правосъдие по въпросите, свързани с околната среда; решенията за одобряване на проекти/планове и програми в рамките на ЗООС могат да бъдат обжалвани в 14 дневен срок, а възможностите да решаване не спорове в съда, са свързани с много рестриктивни и тежки, често непосилни за гражданите условия и процедури. В същото време решения за ВЕИ или други проекти, за които, поради възражения от обществеността относно очаквани въздействия върху околната среда и/или човешкото здраве, се счита, че биха могли да бъдат обжалвани, се прилага практиката на „Решение за предварително изпълнение", което позволява проектите да бъдат реализирани независимо от възраженията на обществеността. По този начин въобще се осуетява достъпа до правосъдие и се игнорира обществения интерес. г) Плановете за застрояване, плановете за промяна на предназначението на земите, включително и проектите за добив на енергия от слънцето, макар да са индивидуални проекти, не се оценяват по процедурата		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	за ОВОС (чл.92 до чл. 102 на ЗООС), както е редно, а се оценяват с процедурата за Стратегическа екологична оценка съгласно Директива 2001/42/ЕО (в българското законодателство, наречена само „екологична оценка) (чл. 84 до чл.91 на ЗООС). Тази процедура не съдържа необходимото ниво на детайлност, които се изискват за конкретен проект и по този начин се избягва по-внимателната оценка на въздействие върху околната среда. Самите инвеститори в слънчева енергия публично заявиха, че част от бързото развитие на производството на енергия от слънце се дължат на това, че не се прилага процедура по ОВОС. Мащабното унищожаване на природни местообитания, посочено по-горе, показва какви са реалните въздействия върху околната среда, когато не се прилагат правилно и качествено процедурите или не се прилагат правилните процедури. На първо място обръщаме внимание, че посочената по-горе практика, както и практиките ВЕИ проекти да се реализират в Натура 2000, в чувствителни за биоразнообразието зони и екосистеми с необективни и нискокачествени оценки (ОВОС, ЕО, ОС), допускането на ВЕИ технологии, създаващи риск за човешкото здраве, без този риск да се отчита, не насърчава приемането на ВЕИ от обществеността, а напротив, насажда недоверие и отхвърляне на ВЕИ технологиите. На второ място ускоряването на одобряване на проектите във ВЕИ не следва да е за сметка на гаранциите за опазването на околната среда, нито за сметка на намаляване участието на обществеността или затрудняване на достъпа на обществеността до правосъдие. Най-малкото с този подход не се насърчава приемането на ВЕИ от обществеността, а в		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	действителност може да доведе до значително по-сериозни и дългосрочни въздействия върху засегнатите общности, които на по-късен етап е възможно да доведат до непосилни за справяне последствия. Предложеният с настоящия Законопроект (§4, т.5) текст: „5. В ал. 7 накрая се поставя запетая и се добавя „като в процедурите по извършването им се гарантира участието на обществеността, заинтересуваните органи и трети лица, които има вероятност да бъдат засегнати от плана";" не е достатъчен за пълното и коректно транспониране на изискванията на чл. 15г, тъй като се отнася само до процедурите по екологична оценка и оценка за съвместимост, а не за разработването на самия план. От една страна чл.15г ясно изисква обществеността да вземе участие при разработването и обсъждането на самия план, а не само на докладите по екологична оценка и оценка за съвместимост. Обръщаме внимание, че това са два различни документа и коментарите по пълнотата и качеството на екологичната оценка и оценката за съвместимост не са равнозначни на участие в разработването и одобряването на самия план. От друга страна съгласно ЗООС участието на обществеността при разработването на екологичната оценка е пожелателно, а не задължително, а за оценката за съвместимост се предвиждат само писмени консултации при вече изготвена оценка. В този смисъл предложеният в Законопроекта текст не е достатъчен, за да гарантира участието на обществеността поне в тези процедури, а е необходима промяна в съответните текстове на ЗООС и ЗБР, за да се гарантира задължителното участие на обществеността. В допълнение ЗЕВИ следва да включи текстове, които да гарантират участието на		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	обществеността в разработването на самите планове за развитие на ВЕИ и достъпа до правосъдие. За да се постигнат целите на Директивата, транспонирането на чл.15 г. следва да включва: a. Конкретни задължения за осигуряване на прозрачност по отношение планирането на различните ВЕИ технологии и плана за определяне на зоните за ускорено развитие на ВЕИ; b. Информационна кампания и предоставяне на информация на обществеността относно поставените цели за енергия от ВЕИ, характеристиките на отделните видове ВЕИ технологии и реалния им потенциал за развитие в България, критериите на базата на които ще се избягнат въздействията върху околната среда, включително биоразнообразието и човешкото здраве; c. Организиране на работни групи, обществени дискусии по темата; d. Промяна на екологичното законодателство, която да ангажира задължително да възложителите да се консултират със заинтересованите и засегнатите страни; e. Всички индивидуални проекти, независимо дали в заглавието си имат думата „план" да се процедират по реда на процедурата за ОВОС (чл.92 до чл. 102 на ЗООС); f. при внасяне на документи на проекти във ВЕИ за първо информиране по ускорени процедури, в документацията да се включват, както проведените		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	необходими проучвания и мониторинг за целите на вземане на решения за евентуални въздействия, така и доказателства за липсата на значими въздействия и приемане на съответния проект от страна на обществеността.		
	В следствие на изложеното по-горе предлагаме: На първо място към чл. 17 включването на нова алинея 8, свързана с участието на обществеността във вземане на решения и приемането от обществеността на ВЕИ, за целите на транспонирането на чл. 15г на Директива (ЕС) 2023/2413 предлагаме следните изменения и допълнение в Законопроекта за ЗЕВИ: „Ал. 8 нова насърчаване и гарантиране на участието на обществеността в планирането на подходящи зони за реализиране на производство на енергия от възобновяеми енергийни източници, планиране и участие в проекти за ВЕИ посредством: 1. информационна кампания и предоставяне на информация на обществеността относно поставените цели за енергия от ВЕИ и степента до която са достигнати ежегодно, характеристиките на отделните видове ВЕИ технологии и реалния им потенциал за развитие в България, критериите и мерките, на базата на които ще се избягнат въздействията върху околната среда, включително биоразнообразието и човешкото здраве; 2. осигуряване на прозрачност по отношение планирането на различните ВЕИ технологии и плана за определяне на зоните за ускорено развитие на ВЕИ по *чл.5, ал.3* на възможно най-ранен етап, включително свободен обществен достъп до проектните материали,	**Не се приема**	По мотивите изложени в т. 4

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	както и до националната информационната система по чл. 2, ал.2, т.7; в) задължителни консултации със заинтересованите страни и засегнатите обществени групи на ниво проектиране или планиране на проекти/програми и в рамките на процедурите по глава 6 от Закона за околната среда и чл. 31 на Закона за биологичното разнообразие; г) целево информиране и консултации с уязвими и пряко засегнати обществени групи, включително организации, работещи в обществена полза; д) организиране на работни групи, обществени дискусии и форуми, свободно достъпни за граждани по въпросите, свързани с възобновяеми енергийни източници; е) осигуряване възможности за пряко и непряко участие на обществеността в проекти за възобновяеми енергийни източници.“		
	На второ място, за да се допълни подходящото транспониране на членове чл. 15б, 15в, 15г и на 15д на Директива (ЕС) 2023/2413, в чл. 2, ал.2 на ЗЕВИ да се включат три нови точки, които отразяват подходите за насърчаване на ВЕИ посредством картографиране на подходящите зони за развитие на отделните типове ВЕИ (чл. 15б на Директива (ЕС) 2023/2413), определяне на зоните за ускорено внедряване на ВЕИ с осигуряване на подходящи мерки за смекчаване на въздействията (чл. 15в на Директива (ЕС) 2023/2413), и осигуряване на приемането на ВЕИ от обществеността и включването им в процеса на вземане на решение и участие в проекти	**Не се приема**	По мотиви изложени в т. 1 и т. 4.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	(чл. 15г на Директива (ЕС) 2023/2413 във връзка с Директива *2001/42/ЕО*), както следва: „точка 3а координирано картографиране на територията на страната, с цел да установят местния потенциал и наличната земна повърхност, подпочвени, морски или вътрешноводни зони, които са необходими за развитието на различни типове ВЕИ и свързаната с тях инфраструктура, както и определяне на зони с приоритетно внедряване на ВЕИ, като подгрупа па подходящите за ВЕИ зони, с минимално въздействие върху околната среда. „точка 3б гарантиране на участието на обществеността при определяне на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, включително обществените групи които са засегнати или е вероятно да бъдат засегнати, като се предоставя ранна и ефективна възможност в рамките на подходящи срокове за участие в процеса на вземане на решения съгласно глава 6 на Закона за околната среда и чл.31 на Закона за биологичното разнообразие. „точка 3в насърчаване на общественото приемане на проектите за енергия от възобновяеми източници чрез осигуряване на прозрачност по отношение на целите за ВЕИ, характеристиките, начините на оперираие, вероятните ползи и въздействия от различните типове ВЕИ, планирането на различните ВЕИ технологии, както и пряко и непряко участие на местните общности в такива проекти.		
	На трето място, обръщаме внимание на нашето предложение по отношение на създадената с последното изменение на ЗЕВИ т. 9 към чл. 17, ал. 1: „т. 9. прилагане на най- бързата административна и съдебна процедура при обжалване по административен	**Не се приема**	Текстът на т. 9 към чл. 17, ал. 1 ЗЕВИ е съобразен с изискването на чл. 16, пар. 6 от Директивата. Разпоредбата е действаща и не е част от настоящата законодателна инициатива.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	и съдебен ред при реализацията на инвестиционен проект за изграждане на централа за производство на енергия от възобновяеми източници и на съоръженията, необходими за присъединяването на централата, реконструкцията и модернизацията на мрежите, включително при обжалвания, свързани с опазването на околната среда и биологичното разнообразие.". Надяваме се текстът към тази точка да бъде коригиран като изтъкваме следните аргументи: 1. за да бъдат правилно транспонирани изискванията на Директива (ЕС) 2023/2413 и за да се спази духа на чл. 17, ал. 1 на ЗЕВИ, свързан със задоволяване на обществените потребности, следва „най-бързата административна и съдебна процедура" да бъде приложена само за проекти, реализирани в зоните за ускорено внедряване, които попадат в обхвата на сега действащия чл.5, ал.4 на ЗЕВИ, както и да се отнася до проекти, които доказват, че са за задоволяване на конкретни обществени нужди и се приемат от обществеността и засегнатите обществени групи. 2. тъй като правото на гражданите на чиста и здравословна околна среда е гарантирано от Конституцията, то не бива да бъде отнемано чрез низшестоящ нормативен акт, особено що са касае за вид производство, чиято цел би трябвало да е смекчаване на въздействията върху околната среда (вкл. биоразнообразието и човешкото здраве). Също така практиката показва, че по отношение на възобновяемите енергийни източници възраженията срещу проекти поради причини, свързани с биологичното разнообразие или околната среда, се проявяват, когато въпросните проекти са ситуирани в зони, които са уязвими за биоразнообразието или		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	негативно въздействащи върху него и по тази причина биха попаднали в обхвата на чл. 5, ал.5, т.2 на сега действащия ЗЕВИ или имат и/или други негативни въздействия върху околната среда или човешкото здраве. По тази причина такива проекти не би трябвало да бъдат изначално ситуирани в зони за ускорено развитие и за тях да действат преференциите на ускорени процедури. Обръщаме внимание, че логиката на Директива (ЕС) 2023/2413 за ускорени административни процедури се основава концепцията, че въздействията върху околната среда и биоразнообразието следва да бъдат избегнати или да са минимални поради което се осъществява първоначално картографиране с последващо определяне на зони за ускорено внедряване, които задължително трябва да избягват определени чувствителни зони, след което се подлагат на стратегическа екологична оценка и оценка за съвместимост с Натура 2000, за да е сигурно, че значими въздействия върху околната среда и биоразнообразието са избегнати и едва тогава ускорените административни процедури са приложими за проекти, които са разположени в определените зони за ускорено внедряване! В следствие на казаното по-горе текстът „обжалвания, свързани с опазването на околната среда и биологичното разнообразие" не следва да бъде включвано в т. 9. Предлагаме т.9 да се формулира по следния начин: „т. 9. В случаите, когато проект за производство на възобновяема енергия попада в зона за ускорено развитие на възобновяеми енергийни източници, съгласно чл. 5., ал. 3: прилагане на най-бързата административна и съдебна процедура при обжалване по административен и съдебен ред при реализацията на инвестиционен проект за изграждане на централа за производство на енергия от възобновяеми източници и		

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	на съоръженията, необходими за присъединяването на централата, реконструкцията и модернизацията на мрежите", като тук ал.3 е посочена в съответствие с редакцията и промяната на сега действащата ал.2 на чл. 5 от ЗЕВИ, която предложихме по-горе в нашето становище.		
	В допълнение на аспектите, свързани с необходимостта от пълно и правилно транспониране на чл. 15б, 15в, 15г и на 15 д на Директива (ЕС) 2023/2413, описани по-горе, обръщаме внимание на следните важни аспекти, които се надяваме да намерят място в нормативната база за ВЕИ: Изискването всички необходими административни разрешения да бъдат издадени в срок от 1 година противоречи основно на екологичното законодателство и най-вече на качественото изпълнение на оценките за въздействие върху околна среда и ще доведе или до не спазване на екологичното законодателство, или до некачествени оценки, като в резултат и в двата случая ще бъдат нанасяни щети на биоразнообразието, които ще бъдат необратими и невъзстановими. Например има изискване за едногодишен мониторинг на птиците в района в който се планира изграждането на ветропарк, има изискване за 1-месечен срок на обществени обсъждания и т.н., като тези изисквания няма как да бъдат спазени в случай, че всички решения трябва да бъдат издадени за една година. В този случай се налага, че за да бъдат спазени сроковете, всички изискуеми проучвания, мониторинг и документи трябва да са налични на етапа на иницииране на процедурите за одобряване, както и да са проведени консултации с обществеността. Това налага следното изискване:	**Не се приема**	Текстът на ал. 8 на чл. 5 ЗЕВИ е съобразен с изискването на чл. 16а, пар. 2 от Директивата. Разпоредбата е действаща и не е част от настоящата законодателна инициатива.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	„При внасяне на документи за първо информиране по ускорени процедури на инвестиционни проекти за производство на възобновяема енергия, в документацията да се включват, както проведените необходими проучвания и мониторинг за целите на вземане на решения за евентуални въздействия, така и доказателства за липсата на значими въздействия и приемане от страна на обществеността.“		
	Считаме също, че е важно: А. В закон от такъв характер да бъде регламентирано каква част от енергията трябва да обезпечава национални нужди и обществени и жилищни сгради. Предложението ни е продиктувано от намеренията на много инвеститори да произвеждат енергия от ВЕИ с основната цел да изнасят ток и да печелят, което няма нищо общо с целта за обезпечаване и сигурност на енергийните доставки, както и с постигането на нулеви емисии или адаптирането към климатичните промени, както е посочено в целите на ЗИД на ЗЕВИ. Б. ЗЕВИ да насърчава технологиите и иновациите във ВЕИ сектора, които да спомогнат за прилагане на принципа за „не нанасяне на щети върху природата“ и това да е ясно разписано в текстовете на закона. Надяваме се, че ще приемете направените от нас предложения.	**Приема се по принцип**	Предложенията са извън обхвата на основната цел на настоящата законодателна инициатива - да осигури пълно транспониране на Директивата. Същевременно, липсват конкретни текстове, които да бъдат разгледани.
Българска асоциация за водород, горивни клетки и съхранение на енергия	Българската асоциация за водород, горивни клетки и съхранение на енергия (BGH2A), като организация, обединяваща научната експертиза и индустриалния потенциал в областта на чистите водородни технологии и политики, подкрепя публикувания за обществени консултации проект на Закон за изменение и допълнение (ЗИД) на Закона за енергията от	**Приема се частично**	В ЗИД ЗЕВИ са извършени промени, с които се въвеждат нови правомощие на министъра на иновациите и растежа да разработва и предлага мерки за увеличаване използването на енергията от възобновяеми източници и възобновяеми горива от

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	възобновяеми източници (ЗЕВИ), целящ пълното транспониране. Проектът на Закон за изменение и допълнение (ЗИД) на ЗЕВИ е изготвен с основна цел въвеждане на разпоредби от Директива (ЕС) 2023/2413 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 година за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници и за отмяна на Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета („Директивата"). Законопроектът отразява изменената с Директивата обща цел на Съюза за дела на енергията от възобновяеми източници от 42,5%, както и конкретно поставените цели за използването на зелен водород и възобновяеми горива от небиологичен произход в отделните сектори на икономиката до 2030, 2035г.. Водородът, произведен чрез електролиза, използвайки електроенергия от ВЕИ (зелен водород), както и възобновяемите горива от небиологичен произход (Renewable Fuels of Non-Biological Origin, RFNBO) имат ключово значение за декарбонизацията на индустрията особено на химическата промишленост, и на тежкотоварния, морския и авиационния транспорт . Регламент (ЕС) 2023/1805 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 година относно използването на възобновяеми и нисковъглеродни горива в морския транспорт (FuelEU Maritime) насърчава използването на нисковъглеродни и възобновяеми горива, включително: • Възобновяем водород като ключов енергиен носител; • Водородни деривати, като амоняк и синтетични горива.		небиологичен произход в индустрията.

Адресат	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	Регламент (ЕС) 2023/2405 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 година относно осигуряването на еднакви условия на конкуренция за устойчив въздушен транспорт (инициатива ReFuelEU) въвежда изисквания за използването и насърчаването на устойчиво авиационно гориво (SAF) в рамките на Европейския съюз. За постигане на целите на RED III и ЗЕВИ, както и на двата регламента е необходимо създаването на целеви подпомагащи национални механизми и програми за: • въвеждането и използването на зелен водород; • стимулиране на инвестиции в инфраструктура за производство, съхранение и транспорт; • развитие на пилотни и демонстрационни проекти; • насърчаване на публично-частни партньорства. Ключов приоритет е изграждането на работещ и ефективен пазар на чист водород в България, интегриран с регионалния и европейския пазар. Това ще позволи създаване на иновативна и устойчива верига за добавена стойности, ще привлече инвестиции и ще ускори внедряването на водородни технологии в индустрията и транспорта, допринасяйки за постигане на климатична неутралност на българската икономика. BGH2A е на разположение за експертен принос, данни и сътрудничество при детайлизирането на предложенията.		